

Izhaja ob 4 zjutraj.

Stane mesečno 25.— Din
za inozemstvo 40.—
neobvezno

Oglaš po tarifu.

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 16/1
Telefon št. 72

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo prosveto in politiko

Upravišstvo:

Ljubljana, Prešernova
ul. št. 4 in 54. Telef. št. 36.

Podružnici:

Maribor, Barbarska ul. 1.
Celje, Aleksandrova c.

Račun pri poštn. črtov.
stavoda št. 11.842

Ljubljana v taboru Narodnega bloka!

Ob udeležbi 4000 glave množice narodnih in naprednih Ljubljančanov se je vršil sinoči v unionski dvorani volilni shod Narodnega bloka, ki se je pretvoril v triumfalno manifestacijo za idejo in program enotne državne fronte

Ljubljana, 5. februarja. Ales Jada est, Kocka je padla. V Ljubljani je bitka že odločena. Kdor je morla še doslej dvomiti, je danes iz pregleda. Manifestacijski zbor Narodnega bloka v Unionski dvorani, ki so videli razne prazne strahove, kakor Jurčičev »Prijetelj Jamaralec«. Kdor je opazoval mogočne trime volilcev, ki so kmalu po 6. uri liki armadnim zborom od vseh strani koncentrirano prikorakale v največjo ljubljansko zborovalno dvorano, se je mogel uveriti, da je Ljubljana znotaj to, kar je bila vedno razven par izjemnih pravkar prebolelih let: Po ogromni večini je v taboru Narodnega bloka. Splošno je se slišala solha: Pred današnjim shodom je ta dvorana in Ljubljana videla le dva približno tako impozantna shoda, leta 1907. za univerzo, z dr. Tavčarjem, in l. 1917, ko smo demokrati organizirali volilne za deklaracijo in jih izročili Korošcem. Skoraj še večji pa je bil današnji shod Narodnega bloka; enako veličasten, borben, je dal izraza upravičenemu razpoloženju volilcev. Ne le, da je bila prostrana dvorana od stene do stene natrpno polna občinstva vseh slojev in stanov, polni so bili vsi trije postranski prostori, vsa voza, hodniki, in polna je bila ulica pred hotelom. Vsakomur je bil dovoljen do ston, in vladala je uprav vzorna disciplina.

Niti najmanjši incident se ni pripetil, čeprav je bilo ozorčenje nad razdiralec naprednih vrst izredno. Nasprotniki so se sramotno poskrili, ali pa so pod mogočnim utišom kolosalnega zhora zatajili samega sebe. Miklošičeva cesta je bila polna ljudstva — bilo jih je gotovo še tisoč, ki niso mogli več v dvorano. Narodno ženstvo je zasedlo del galerije.

Viharne ovacije dr. Pivku

Ko so stopili kandidati Narodnega bloka pod vodstvom predsednika shoda dr. Puca na oder, je po dvorani zavnelo in iz tisočih grl so orili vzkliki: »Živel Narodni blok! Živela nacionalna Ljubljana! Živel dr. Pivko! Živeli naši kandidati!« Z galerije so je vsi evetlični dež, oder in predsedstvena miza sta bila v trenutku pokrita s svežimi cvetkami. Vihar navdušenja se je frenetično stopnjeval od trenutka do trenutka. Ljudje so plaskali, mahali s klobuki in robovi in ropotali z nogami. Stari napredni borci zro s ponosom na oder in na marsikaterem smo opazili solze navdušenja. Dr. Pivko kaže, smeje se, proti občinstvu na uro. Šele polagoma so se zborovali pomirili, da je mogel govoriti predsednik dr. Puc.

Otvoritveni govor dr. Puca

Pravijo, da se tudi narodi delijo v srečne in nesrečne. Ako je temu tako, je gotovo, da se meramo mi Slovenci šteti med poslednje. Kajti zgodovina naša ni zgodovina slavnih jenantov, znamenitih činov, silnih dogodkov; je to samo povest trpljenja, ponižanja in bolesti; je samo povest v suženstvu živečega rodu, ki je udano prenašala breme verig in ki je tekom stoletij izgubila smisel za svobodo, za razmah, za napredek. Le včasih se je zahtevalo v možganih, ki niso mislila več na bodočnost. Suženj je stresel svoje verige — a le za hip; kajti od nekdaj je stal ob njegovi strani zločest duh, ki je samo razpel svoje peruti in zagrnil vse v večno temo, kot prej.

Z grenkobo v srcu se spominjamo Martije Gubca. Ko ga je ošabno tuje plemstvo kronalo z žarečo krono, bil je prisoten s pobožnim nasmeškom ves klerus, ki je učil: vsa gosposka je od Boga. Ta nauk je veljal za naš rod še dvanajst stoletja potem, je veljal do svetovne vojne in med njo vse dotlej, dokler ni postal svobodan. Sedaj tega nauka ni več! V tistih časih se naš narod ni več bunil, udano in mirno je prenašal svojo usodo, — saj so ga tako učili! Tu in tam se je zganil: padla sta Adamič in Lunder, a komaj pokopana, že je na njuni grobi pljunil lastni brat ter porabil priko za demunciacijo še živih. — V mirni in začetki vreti, predati je začela proti jugu, sinita je še napačno v svoji duši. Inso bodočnost trojnega naroda, — že je

začel proces Endlicher a med škodoželjnim obrabi poslušalcev smo v prvi vrsti zrl prišaste stranke, ki se je nazivala in se še naziva Slovenska ljudska stranka. — Začela je vojna in ta slovenska stranka je pozivala na pokolji Slovencev, je začela z najgubnejšim ovaanjem in je če so se pomile, na Suhem bajeju pa so pokale puške. (Klici: Slava žrtvam! Fej klerikalci!)

V takih razmerah nismo mogli postati politično jak narod. Ustvarili smo si le skromno slovensko kulturo — proti volji slovenske stranke in preko nje! Prvo slovensko sveto pismo je sežgal prednik ljubljanskega škofa. Ne eni onih oseb, ki so v našo temno preteklost prinesle svetlobe, ni bilo priljubljeno prinesanje in sramotenje od strani te stranke. Prešeren in Levstik, Stritar in Gregorčič, Jenko in Kersnik, Tavčar in Askerc, Cankar in Zupančič, vsa, vsa imena na katera smo ponosni in ki jih nosimo z ljubeznijo v svojih srcih, so bila opljuvana od te stranke. Bil je čas, ko je črni zelod proglasil narodnost za poganstvo, slovensko neekrekveno literaturo za svinarstvo, ko se v knjigah ni smela zapisati vzvišena beseda ljubezni, ki je mogel upodabljati umetnik v je tihl čummati za sebe ustvarjati umotvor, ker so farizeji povešali oči že-pred golim ramenom... In sedajni protektor te stranke je šel posnemati Tomaža Ilrena in šel sežigati kot on slovensko knjigo! (Klici: ogorčenja.)

Narod, stoječ pod okriljem take stranke, ni mogel razumeti časa. Ni vedel, kaj je svoboda in da je za dosego iste treba žrtve, treba krvi. Pa je vendar nekoga jedro moralo biti dobro, ker so se začeli zbirati v vojni na vseh koncih in krajih junaki, ki so bili pripravljani žrtvovati vsak hip svoje življenje, — ne za zmago tujega rodu, ne za poveljarje nemstva, ampak za idejo, za svobodo, za združenje trojnega naroda v eno celoto! Iz mladine so se zbirali, iz dijaštva in sokolskih vrst, in edino le oni so rešili pred zunanjim svetom čast slovenskega naroda: naši dobrovoljci! Marsikatero mlado življenje je bilo žrtvovano, marsikatera mati plaka še po svojih sinu, — blagor jim mrtvim! Kajti tako da-leč smo prišli v tej naši državi, da sramote danes stranke, ki se nazivljejo slovenske in narodne, ene, ki so se borili za slovenstvo in narodnost za to, ker jim je prižančla smrt!

Jaz pa si štem v čast, da smem v slovenski prestolici pozdraviti morda najodličnejšega teh požrtvovalnih mož

g. profesorja dr. Pivka!

V tem se je vnovič vsulo cvetje na oder in iz tisočih ust so orili klici: »Živeli naši dobrovoljci! Živio atamane Pivko!« Množice so plaskale, mahale s klobuki in robovi in manifestirale za Narodni blok. Ovacije so trajale več minut.

Globoko g'nien se je dvignil dr. Pivko in izpregovoril:

Govor dr. Pivka

Prijatelji! Iskrena Vam hvala za izkazano čast. Radostno je moje razpoloženje. Priznati moram odkrito, da še nisem videl tako veličastnega zhora kakor je današnji. Kaj takega zmore le zavedna, narodna in napredna Ljubljana. Ogromno je naše število, odprte pa so še vedno naše roke, da bratski objamejo in sprejmejo tudi one, ki še niso uvideli, da je edini naš spas le v stranknih naprednih vrstah. Iskati moramo vedno novih moči, svežiti moramo svoje sile, krepiti svoje vrste in biti istočasno vedno pripravljani za delo v korist naroda in državi. (Klici: »Tako je! Živi Narodni blok! Doli z izdajalci napredne ideje!«)

Bratje! Nikdar nisem zahteval zase in za svoje delo kakšne časti in posebnega priznanja. Preskromen sem za to. In če je prišlo danes spontano do tako frenetičnih manifestacij za nas dobrovoljce, smatram, da se je zgodilo to imenom one velike ideje, ki nas je družila v najtežjih časih in nas drži tudi sedaj: to je ideja ujedinitja, za katero smo se borili in za katero popolno zmago se ne strašimo tudi novih bojev. (Viharne vzkli klanje: »Živela ujedinitja domovina! Živeli ujediniti narod!« Oprostite, da se moram baviti z

dobrovoljskim vprašanjem.

Ze pri sklepanju senzermske mirovne pogodbe so bili jugoslovenski dobrovoljci naša svetla točka v zgodovini svetovne vojne. Ko je takratni avstrijski kancelar dr. Renner naglašal, da je silno krivično, ako se hočejo vojna breme-

na naprtiti samo mali Avstriji, ker so se borili proti zapadnim vlastim ljud avstrijski Slovani, takrat je vstal Clemencau in ga zavrnil z vso odločnostjo z besedami: »Res je! Toda Slovani so bili prisiljeni, prelivati kri za Avstrijo in za Nemčijo. To so jasno pokazali s tem, da so prehajali k nam in se potem junško borili ob naši strani!« Renner je moral umolkneti, drugega mu tudi ni kazalo. Tujina nas je upoštevala, a v oči domovini se dobe ljudje, ki nas hočejo žigosati za izdajalce. (Silni vrisi v dvorani. Klici: »Sramota! Doli z rimskimi ilapci!«)

Nimam ničesar proti temu, ako me psujejo plačani agenti kakke stranke s to ostudno psovko — oni delajo pač to za plačilo. — Boli pa me, da se je omadeževal s to sramoto še za sedaj še najmočnejše slovenske stranke. (Ogorčenje vedno bolj narašča. Dvorana odmeva vzkliki: »Proč s Korošcem! Slava našim junakom!«)

Moral dr. Korošca.

Dr. Korošec je imel kot šef SLS na zboru strankinlj zaupnikov dne 4. januarja v Gospodarsko-zadružni banki v Mariboru pogum, da je izustil sledeče besede svojim volilcem: »Pojdite in povejte, naj n'čie ne sedi s tem človekom, ker je izdajalec!« (Po dvorani zabuhli in slišati je izraze najostrje obsojbe klerikalne podlosti.) Dr. Korošec ve, da jaz nisem bil plačan človek. (Klici: »To vemmo vsi!«) Od otroških let sem živel za idejo ujedinitja in ponosen sem, da mi je bila dana prilika, da sem pokazal lahko to tudi z dejanjem. Kljub temu, da je bil dr. Korošec sam zapleten v moj proces in sem se mu tudi osebno zahvalil, da se je zavzel za mojo trpečo in v teči osiwele ženo ter otroke, pa pravi srdal: »Udarite po izdajalcu!« (Klici: »To je rimska morala! Sramota!«) Kaj takega so zmogli samo oni, ki nas že 2000 let hočejo učiti morale. A tako moralo mi vsi odločno odklanjamo. (Tako je!)

Toda gospodje so se kruto zmotili. Mislili so, da nas bodo s tem zahrbtnim orožjem uničili, a so dosegli ravno nasprotno. Na vseh 47 shodih, ki sem jih imel v mariborski oblasti, mi je naš narod prirejal ovacije in niti noben klerikalec ni izustil proti meni besede, s katero me je hotel osramotiti pred narodom vodja SLS. Njegovi lastni pristasi so pokazali s tem, da ne odhkravajo postopane svojega šefa. Kol, ki so ga hoteli zabiti v našo glavo, bo vagonih njih same. Položaj v mariborski oblasti je namreč za Narodni blok zelo ugoden. To bodo dokazale tudi volitve, ki bodo prinesle za Narodni blok časten uspeh. (Dolgotrajno pleskanje, mahanje s klobuki in klici: »Živel Narodni blok!«)

Do končne zmagre konsolidacije in koncentracije.

Naša država je na potu končne konsolidacije in koncentracije vseh sil, ki jim je v isenici pri srcu dobrobit in blagor naše otačbine. Koncentracija pa se bo še nadaljevala in tudi izvojevala popolno zmago, pa naj pride potem pod kakršnim koli imenom hoče. Ta ideja mora rasti in ne sme padati. (Pleskanje in klici: »Živeli Narodni blok! Doli z Ravniharjem! Proč z vsemi razdiralci naprednosti!«)

Do preidm k uradniškemu vprašanju. Sam sem državni uradnik, zato poznam dobro njihovo trpljenje in deloma upravičeno nezadovoljnost. Kličem pa vsem: Le še malo potrpežljivosti, kajti tudi nam se bližajo boljše časi. Pričrkan sem, da gremo boljšim časom nasproti. Kot uradnišni bom v skupščini, to bo moja dolžnost, skibel za svoje tovariše; kajti uradnišvo tvori ogrodje države, njene živce. Ne klonimo, kajti doba reda, konsolidacije in napredka je pred duri. Vse skupaj nas drži le ena ideja: Ideja močne in edinstvene Jugoslavije, v kateri le naša Slovenija lep cvet, ki pa ne sme dvigati svoje glave višje kakor drugi, a tudi ne biti slabši, nego drugi. Živela Jugoslavija!

Naša skrinjica
v
Ljubljani
Je
1

gati svoje glave višje kakor drugi, a tudi ne biti slabši, nego drugi. Živela Jugoslavija!

Mogoča val navdušenja je objel zborovalce. Ovacije in vzklikanje kar ni hotelo prenehati. Živio naš ataman Pivko je neprestano odmevalo po dvorani, z galerij pa se je vnovič vsulo cvetje.

Ko je dobil besedo kandidat Narodnega bloka za mesto Ljubljano, se je ponovno vsul dež cvetja z galerij na oder. Po viharnih dolgotrajnih ovacijah je govoril kandidat

Ivan Mohorič

nastopno:

Napredna Ljubljana gre v sedanje skupščinske volitve z geslom gospodarskega programa, programa zaščite slovenskega dela in napredka.

Pod vladami strank, ki tvorita Narodni blok sedanjih skupščinskih volitev je konsolidacija gospodarstva naše države kljub vsemu prizadevanju opozicijskih strank, da to delo onemogočijo, napredovala naravnost z orjaškimi koraki. Od leta 1920, ko nismo mogli z državnimi dohodki kriti niti 3.9 milijardnega proračuna, ko smo se morali zadolževati pri Narodni banki, ko se je vsled dolgotrajne borbe za našo ustavo moralo zane-marjati državno gospodarstvo, ko je padel dinar, rasla dražinja in z njo nezadovoljstvo prebivalstva, smo tekem štirih let napredovali tako, da smo na deset let in pol milijard povečali državni proračun uravnotežili ter da naš izvoz presega naš uvoz. Iz lastnih sredstev, z žrtvami, smo izvedli obnovo, ozdravili našo valuto, popravili uničena prometna sredstva in smo v stanju pokriti svoje izdatke z dohodki, da smo neodvisni od Narodne banke, sanirali našo valuto, povečali izvoz iz države in zmanjšali uvoz in uravnotežili državne finance. (Odobravanje.)

Delo Narodnega bloka za gospodarsko ujedinitje.

Po našem političnem osvobođenju in ujedinitju sta stranki Narodnega bloka posvečali največjo pozornost našemu gospodarskem ujedinitju in sta tekom težkih prvih let kljub vsem povojnim težkostim popravile to, kar je smoteno in dosledno gojila politika bivše monarhije, ki je imela pod devizo »Divide et impera« interes edinole na tem, da izolira vsako pokrajino naše današnje kraljevine od druge, da ne bi in pospešuje separatizem, da izgrava stan proti stanu, interes proti interesu.

Ko smo se ujedinitli v naši kraljevini, smo prevzeli dedščino politike bivše monarhije smo trpko delstvo, da Srbija nima niti ene železniške zveze z Bosno, Hrvatska ne z Dalmacijo, Bačka ne z Banatom in niti Slovenija s Prekmurjem. In če danes gledamo nazaj, vidimo, da so se v zadnjih štirih letih pod vladami sedanjega Narodnega bloka zgradile vse te zveze, da se je podražila južna železnica in ustvarili tako za naš gospodarski razvoj in napredek novi predpogoji. V zadnjem polletju je bila otvorena nova zveza iz Banata v Bačko, 22. novembra je stekla železnica iz Ormoža v Prekmurje, sredi januarja je bila otvorena zveza Srbije z Bosno in na spomlad dobila tudi Slovenija in Hrvatska zvezo z Dalmacijo.

Dosedanji uspehi Narodnega bloka najboljše jamstvo za bodočnost.

To so nepobitna dejstva, katerih najbolje zrcalo je stalno naraščanje vrednosti dinarja, ter dejstva, ki dokazujejo pravilnost gospodarske politike strank Narodnega bloka, uspehi, ki nas navdajajo s ponosom, ki so zadivili vse svetle obrnili pozornost naših velikih zaveznikov na našo državo. To so dejstva, ki nam dajejo najboljše poročstvo in opravičujejo naše nade v bodočnost. Država, ki je izvedla tako težke naloge z lastno pomočjo, nam je najboljši porok, da bo razvoj njene konsolidacije napredoval še hitreje, ako pride z zmago Narodnega bloka do rednega dela v Narodni skupščini. (Burno odobravanje.)

Konstatirati moramo, da je bil ta uspeh dosežen kljub lutim strankarskim bojem v državi, kljub abstineni znatnega dela hrvatske in kljub opoziciji večine skupščinske zastopstva iz Slovenije, kljub opetovanim krizam, ki so ovirale zakonodajno delo, radi katerih smo baš mi Slovenci pretrpeli največje škode.

Zato imamo pri novih skupščinskih volitvah interes, da se z uspehom pričeto delo za našo gospodarsko osamosvojitvev od inozemstva, za napredek naše domače

produkcije in dela ter za ustaljenje gospodarskih razmer v naši državi pospešeno nadaljuje in dovrši. Baš mi Slovenci imamo največji interes, da nam volitve prinesejo stalnost in kontinuiteto v vodstvu državnih poslov in močno zaslobo v parlamentarni večini Narodnega bloka. (Klici: Tako je!)

Hočemo miru in dela! Dovolj je eksperimentov! Kaj je predvsem potrebno?

Cetudi je izvršeno veliko delo za naše gospodarstvo, vendar je ostalo nebroj vprašanj na vseh poljih žal še nerešenih in vsak dan odlaganja in zavlačevanja povzroča v naših ljudeh pojave malodružnosti in v krogih prizadetih pojave nezadovoljstva. Iz tega črpajo s hujškanjem in izgravanjem kapital naši politični nasprotniki, katerih interes je, da se rešitev teh vprašanj čimbolj zavleče in da se nezadovoljstvo stanov še poveča. Zato razumemo njih napore in prizadevanja, da bi nas spravili zopet v nedogleden boj za revizijo ustave, in v razne druge politične avanture. Odklanjamo to njih početje in ga obsojamo. Obsojamo zato, ker hočemo miru in dela, dovolj imamo teh eksperimentov. (Zivahno pritrdjevanje.)

Mi Slovenci smo kot industrializiran del države eminentno zainteresirani na izenačenju zakonodaje v celi državi, na izenačenju davkov in javnih dajatev, na definitivni organizaciji državne uprave po načelih decentralizacije, kakor zahtevajo naše gospodarske potrebe, ker je dobra uprava predpogoj gospodarskega napredka. Mi imamo eminentni interes na pravilni ureditvi političnih in gospodarskih odnosov z našimi sosedji in z ostalim inozemstvom na podlagi zaščite naše obrtniške in industrijske produkcije, ki jo potrebujemo za naš napredek ter za procvit in uspeh našega dela.

V tej smeri želimo bratskega sporazuma

vzajemne podpore in pomoči, želimo pozitivnega sodelovanja zastopnikov trojnega naroda v skupščini! (Burno dolgotrajno odobravanje.)

Naš interes je, da se čimprej ustvari in pokliče v življenje gospodarski svet, ki je predviden v čl. 44. vidovdanske ustave, v katerem naj bi bili zastopani delegati vseh slojev in stanov, delavcev in podjetnikov, producentov in konzumentov, ki bi sodelovali pri zgradbi gospodarske in socialne zakonodaje. Oživetje tvorjenje gospodarskega sveta je naša davna želja ter upamo, da postane važna opora narodni skupščini in vladl ter da bo s svojim delovanjem pospešil naš gospodarski, socialni in s tem tudi kulturni napredek.

Velik interes pa polagamo tudi na to, da se čimprej oživetvorijo samoupravne oblasti in srezke skupščine, katerim je v ustavi začrtan obširen delokrog na gospodarskem polju, pri pospeševanju vseh panog kmetijstva, obrti in industrije, pri pospeševanju strokovnega šolstva in prometnih naprav, pri reševanju socialnih in humanitarnih nalog, delokrog, ki je znatno obširnejši kot je bil delokrog bivših deželnih zborov, — da tudi tu pričnemo z aktivnim sodelovanjem za ureditev naših špecijelnih slovenskih razmer, da v lastni samoupravi dopolnimo delovanje parlamenta. (Veliko odobravanje.)

Samo v Narodnem bloku je spas!

Iz navedenih ugotovitev je vsakomur jasno, da imamo Slovenci le v sodelovanju in v močnem zastopstvu v Narodnem bloku jamstvo za uresničenje naših žel in težej ter, da nam vsaka druga granacija, vsako cepljenje in drugačna politična orientacija more prinesiti le trane in nepopravljive škode. Interes naše bele Ljubljane zahteva, da se vsi pristasi in prijatelji, katerim leži na srcu gospodarski procvit in napredek našega mesta, brez izjeme udeležijo v nedeljo skupščinskih volitev in priporočijo z lim slojnejši zmagi Narodnega bloka. (Dolgotrajno, živahno odobravanje. Burne ovacije dr. Mohoriču in za Narodni blok.)

Zatem je govoril minister n. r. dr. Niko Zupančič:

Govor dr. Zupančiča

Kot ustanovitelj radikalne stranke v Sloveniji sem v Narodni blok. (Navdušeno pleskanje in pritrdjevanje.) Danes manifestiramo tuja, da vlada v tem bloku harmonija in sporazum. Nasprotno čenopisje me kritizira, da som storil veliko napako s tem svojim korakom. Seveda ne mislim nasprotniki na

odkritost, ampak jun je žal, ker vidijo, da sem tako storil celino pravilo. (Klic: Res je tako!) Žal mi je, da ni tudi drugih naprednih strank v našem bloku. Pozdravljam zemljoradnike iz Stajerja z njihovimi predstavniki gospodom Drogenikom in dr. Vošnjakom, ki so vstopili v Narodni blok. (Živela solidarnost!) Obojam pa voditelja kranjskih samostojnih zemljoradnikov, ki se je odstranil od našega skupnega nastopa. (Sramota! Dol ž njim!) Naš boj gre za to, da pošljemo v Beograd mož, ki bodo voljni delati za obstoj in za ureitev, ki je našim razmeram najbolj primerna. (Odobravanje).

Vse govorenje za avtonomijo in federalizem je utopistično. Mi se ne moremo deliti, ker smo nedeljivi! (Dolgo trajno ploskanje in živio-klici). Kako hočemo narediti hrvaško avtonomijo, ko pa je meja med Hrvatji in Srbi tako široka, da ni sploh o njej govoriti? V dolni turški bojev so se pomešali Srbi in Hrvatje od Travnika v Bosni do Zumberga na teritoriju. Širokom sto kilometrov! Daleč pravijo učeni profesorji, da segajo Sloveni do Zagreba in Belovarja. Sami tamonji pravi, zopet trdijo, da so Sloveni Hrvatje. Vse to le kaže, da smo vsi skupaj eno. (Življeno odobravanje).

Do volitev je moralo priti. Bili smo v veliki nevarnosti za našo državo. Ker je avtonomija za posameznika kakor tudi za narode največja dobitna slovesna, zato vsi na krov, da jo branimo! Nasprotni politiki so rekli: Njegovemu Velikanstvu kralju: »Dajte nam vlado, pa bomo naredili državo srečno!« (Smeh in veselo razpoloženje med poslušalci). Dobili so vlado. In kaj smo opravi? Neko pripravljenost, ki nas spominja na nastanek današnje Rusije. Skoro bi se bili okopali v rdečem morju krvi našega naroda. (Klic: Res je tako!) G. Davidović je zelo lepo spomnil na Kereškega Radića pa na Trockega. (Med splošnim razgledanjem klic: Tako je. Res! Dol v Zagrad, na vislice ž njim!) Teza noče mol. Zgodovina kratke dobe boljševškega režima v Rusiji nam kaže, da so voditelji tega režima, židovi, sami ljudski sleparji, ki so le izpraznili ruske blaginje. (Tako je!)

In ko je Njegovo Velikanstvo kralj videl, da gre v naši državi vse naravnost, je zopet politični starega polica Pašića in vrnil gospodarstvo države tistim, ki so jo zgradili, da jo še vneprej vzdržimo in jo branimo. (Viharni klic: In jo držimo ter jo bomo branili mil!)

Naši nasprotniki vedno govorijo, da nečemo biti pod Srbij. Prava naša ožja pa je, da hočemo biti drug poleg drugega! Med vsemi nami pa naš vlada duh državnega in narodnega blagostanja! (Odobravanje!)

Posljam staremu politiku in drugim ministrom, ki so sedaj v vladi, po novih poslancih pomagajo, da državo res sezdajo in lepo uredijo, zadnje prav posebej v socialnem oziru. Vankdo v državi naj se čuti ravnopravnega, nikdo naj ne bo prikrajšan, nikdo naj ne živi na stroške drugega!

Zato Vam priporočam, prijatelji, da dne 8. februaria vsak zaveden Jugosloven, vsak ki ima na srcu srečo naše domovine, vrže kroglice za Narodni blok! (Navdušeni klic: Prva je naša skrbnica v Ljubljani. Živio, živio! Dolgotrajno obojcie Narodnemu bloku!)

Vsi ti na plan! Vas kličem Sokole, ki ste prvi začeli vzgajati naš rod za avtonomijo! Vse vas kličem, ki ste skripaje v temnih jekah kleti tujega gospodarja, ki ste umirali v taboriščih in čakali dolga leta, da izide zlato solnce prostosti! (Burno odobravanje.) Vas zovem dobrovoljce, ki ste prvi vrgli s seboj spone suženjstva in žli v boj nevedoče že zmazate! (Viharne, dolgotrajno odobravanje.) Vas Korošce, katerim je nesposobnost klerikalne stranke ugrabil domovino! (Fej Smodej) Vas Primorce, ki ste velik del svoje zemlje morali pustiti rodnemu sovragu po krivdi Radičevega prijatelja doktorja Trumbiča! Tebe kličem Orjuna, ki si se v novi domovini položila na altar ideje kri treh najplemenitejših str. Slajpala, Znidaršica, Belovarjarja! (Pri teh besedah so zborovalci priredili silne ovacije obilnemu predsedniku Orjuna inž. Kranjcu, ki je na pozdrave občinstva odgovarjal z galerije s klici: Živela Jugoslavija! Vse Vas zovem, ki ste nacijona listi, ki ste dobrega srca, kajti tas je, da nastopimo, da rešimo državo, da si ohranimo svobodo! Na plan rojaki, na plan, da zmaga narodna misel, da zmaga Narodni blok! Živela Jugoslavija!

Dr. Pivkova zahvala St. Vidmarju

Zahvala dr. Pivka Staneu Vidmarju. Po govoru dr. Zupančiča je nastopil zopet kandidat g. dr. Pivka, ki se je v kratkih besedah med burnim odobravanjem zborovalcev zahvalil g. St. Vidmarju za njegov možat nastop v obrambo jugoslovenskih dobrovoljcev proti slabim na padom klerikalcev, Ravniharcev in na rodni socijalistov. Dejal je:

Nam mestu sem dolžan dati kratko zahvalo Staneu Vidmarju. Ne zato, ker je branil mene, ampak ker čuva bombo do skrajnega trenutka in jo meče tedaj, ko je treba. (Klic: Živio Vidmar, živio Pivko!) V imenu tistega, kar imenujemo pohod zmage, mu kličem posebno jaz in pa tudi v imenu bloka ter v imenu dobrovoljcev zahvalo, da je rekel to, kar je povedal. Ihtva ml! Želim, da bi se našli tudi v bodoče vedno, ko nam preli nevarnost, da se razide. (Viharne, dolgotrajne ovacije g. St. Vidmarju in doktorju Pivku.)

Pozdravi voditeljev

Ko se je vihar navdušenja nekoliko polegel, je prebral predsednik dr. Puc brozjavaj

pozdrav min. predsednika Pašića. ki slove:

Posiljam zbranim gg. kandidatom Narodnega bloka, vsem prislušem narodno in državno misli, naprednim ljubljancem svoje iskrene pozdrave ter jih pozivam krepko v boj. Zmaga Narodnega bloka naj bo tudi v Sloveniji sijajna. (Življeno ovacije Pašiću in Narodnemu bloku.)

Pozdrav ministra Žerjavi.

Za tem je prečital dr. Puc pozdrav ministra dr. Žerjava, ki se glasi:

Iskreno pozdravljam dr. Pivka, Mohoriča in inž. Šaplo ter vse zborovalce, prijatelje in sobojevalce v boju za končno politično, gospodarsko in socialno pomirjenje našega naroda. V veliki fronti Narodnega bloka, ki bo v nedeljo slavil triumfalno zmago, je tudi Ljubljani zagotovljeno častno mesto. Vsa narodna jugoslovenska javnost budno gleda na boj, ki se bje v Ljubljani in je trdno uverjena, da bo napredna in narijalna slovenska prestolnica strla v prah separatistov. V boj, da bo zmaga čim sijajnejša!

Pozdrav ministra g. dr. Žerjava je izval viharno navdušenje in dolgotrajne ter ponavljajoče se burne ovacije ministru dr. Žerjavu in Narodnemu bloku.

„Zmagati mora Narodni blok!“

Shod je zaključil predsednik dr. Dinko Puc, ki je izjavil:

Vsak človek ima enkrat v svojem življenju dan, ko sam odloča o svoji usodi. Blagor mu, kdor zadene pravo, kajti od prave odločitve je odvisna njegova bodočnost. Tudi z narodi je isto. Mi doslej nismo odločili o svoji bodočnosti, kajti tudi dogodki ob prevaru so bili posledica zunanjih dogodkov, ki so prišli s tako elementarno silo, da bi bilo smešno ustavljati se jim. Toda utis imam, da bo tak dan 8. februar 1925! Kajli in dan bi znal odločiti o usodi našega rodu:

Ali bodo zmagali nasledniki Tomaža Hrena in Mahniča, ali pa bo naš narod sledil stopinjam Fierberna, Levstika, Stritarja. Taviarja? Ali bodo zmagali oni, ki so streljali in streljali ovrzali narod v napredku, ali pa oni, ki so mu s svojimi predečki priporili kulturo, katera ima? Ali oni, ki so metali v ječe svoje rojake in jih dali streljati radi narodnega

mišljenja, ali oni, ki so bili pripravljeni dati svoje življenje za osvoboditev svojega rodu? Ali naj zmagajo demagogi, ki radi faštilenosti menjajo vsak dan svoje barve ter rušijo slovo, kjer morejo, ali pa oni, ki so celo generacije stoji kot skala na enem in istem stališču? Ali naj zmagajo duševni pigmeji, ki vilijo le domači svoj kurnik, ali pa oni, ki hočejo, da postane Slovenija velika, bogata in kulturna, da bo svet jugoslovenske države? (Burni klic: Nel Zivel Narodni blok!)

Ne, zmagati mora Narodni blok! Ne pustimo več, da se narod še naprej zastruplja. Pod dobrodušnim okroglim slovenskim liem dr. Korošca je skrit obraz latinskega jezuita. Pod krinko bratskega sporazuma se razbija naša država! To se ne bo zgledilo, ker se nas je nekaj v Jugoslaviji, ki imamo pravico do nje in ki jo bomo znali braniti!

Po zboru

Zaključni govor dr. Dinka Puc je izval nepopisno navdušenje tisočev zborovalcev, ki se je po dolgem času poglobilo žele, ko je množica pričela peti »Hej Slovani!«

Za tem so se ovacije za Narodni blok ponovile in niso ponehale niti, ko so se začele zavedne množice ljubljanskih naprednih volitev razhajati. Nalobalce so se tudi pred hotelom Union, odkoder so se razhajale po mestu množice zavednih volitev v takem številu, kakor ga Ljubljana že dolgo ni videla.

Sijajno uspela manifestacija Narodnega bloka ni le pokazala, da je Ljubljana po ogromni večini v narodnem in naprednem taboru, marveč je tudi pokazala treznost in stvarnost voditeljev Narodnega bloka. Brez vsake demagogije, brez surovega blatenja drugih, so razpravljali govorniki mirno in stvarno politično situacijo, ki so jo ustvarile volitve. Če je bil na zboru nek pristajal SLS, se je lahko na lastno ušesa preučil o diametralni razliki med shodi Narodnega bloka in SLS. Prepričan se je na tudi lahko, kako brezvestna je obrekovalna kampanja SLS in njenih voliteljev proti Narodnemu bloku in njegovim prvoboriteljem.

Bela Ljubljana je govorila. Govorila je jasno, razločno in odločno. Za današnji dan je bil za dr. Korošca dan obsedbe. Politika zlost Ljubljano je pokazala, da bo 8. februaria izvoljen kandidat Narodnega bloka gosp. Ivan Mohorič z naravnost sijajno večino!

Prisrčen sprejem dr. Pivka v Ljubljani

NA STOTINE LJUDI NA KOLODVORU. — NAVDUŠENI POZDRAVI CARZANSKEMU JUNAKU. — ZADOŠČENJE ZA KLEVETE NASPROTNIKOV.

Carzanski junak, skromni in tihi nacionalni borec, prof. dr. Ljudevit Pivko, se je pripeljal včeraj okoli petih popoldne iz Maribora v Ljubljano. Nacionalno zavezana Ljubljana mu je spontano priredila na kolodvoru veličasten sprejem, iz katerega je odsevala vsa toplina, ljubezen in obenem globoka hvaležnost napram možu, ki je v najhujši svetovni vihuri pokazal, da je imel v najtežjih časih tudi naš mali slovenski narod ljudi, ki so videli v bodočnost in bili pripravljeni položiti tudi svoje lastno življenje na žrtve nik Svobode in Ujedinjenja. Stare hi dro sicer zopet dvigajo glave in sikajo strup po naši obojebojni domovini. Pri tem ne priznajo niti onim, ki bi morali biti sveti in nelotskljivi za vse, Optjivali so tudi našega carzanskega junaka in mu skušali uti-niti pečet efijantstva. Naleteli pa so na odpor, na kakršnega niso bili navajeni in ga tudi niso pričakovali. Mogočno je zavrzalo po naši ožji domovini in vsi, ki ljubijo našo državo, so se strnili v nepremagljivo falango pod vodstvom prof. dr. Pivka.

Narodna Ljubljana mu je dala večeraj pri njegovem prihodu najlepše za doživenje. Več sto ljudi se je poklonilo neustrašenemu narodnemu borcu in pokazalo, da ni osamljen. Peron je bil poln občinstva vseh slojev in sta-

vzela se zadnjih 100 glasov, dolgi nas, da se to mi izmislijuemo!

Najnovejši predsednik dr. Ravniharja je tipičen primer, kako daleč za brede politik, katerega je lastna oseba vse, načela pa pijača, ki ga obraba po vnetu. Z dr. Ravniharjem so v Ljubljani računali sklenjeni. Kako brezupen je njegov položaj dokazuje to, da je za danes zvečer za »Narodno zavezništvo, nazel unioensko dvorano, da bi imel v njej volilni shod. Mesto shoda v unioenski dvorani pa ima nočjo dr. Ravnihar »volilni sestanek« v kavarniških prostorih Narodnega doma, a še na ta sestanek ima dostop le osebo vabljenei somišljeniki... Mesto, da bi dr. Ravnihar, če bi mu bilo kaj za stvar in ne le za osebne ambicije, izvalj konsekvence, položil oroke in se umaknil iz političnega življenja, kjer nima ničesar več iskati, se je odločil za novo zgagarstvo in za novo izdajstvo nad napredno Ljubljano. Klerikali naj bodo prepričani, da z Ravniharjem tudi pri občinskih volitvah ne bodo ničesar ved pridobili. Enotni nastop vseh naprednih volitev za Narodni blok jim bo pri nedeljskih volitvah za vedno vzal skomine po beli Ljubljani. V nedeljo bo zmaga naša in Ljubljana tudi nikdar več ne bo klerikalna. Proč z izdajci! Proč s klerikalci in s njihovimi brezvestnimi pomaranci!

Dr. Ravnihar zopet presedlal!

Včeraj se je raznašala po Ljubljani vest, da je dr. Ravnihar svoj politično karijero zaključil s tem, da je postal klerikalec, na kar je že dolgo spekuliral. Da bo to svojo petnajsto metamorfozo pred svojimi maloštevilnimi pristaji še lahko nekaj časa prekrival, je napravil s klerikalci aranžma za volilno listo za ljubljanski občinski svet pod novo firmo, ki je pa ravno tako sleparska, kakor je sleparska firma »Narodno zavezništvo«, pod katero se skriva klika ljubljanskih političnih pustolovcev in afaristov. Klerikalno-ravniharjevska lista za občinske volitve hočejo vložiti šele v nedeljo predpolnoe, da na ta način preslepe za skupščinske volitve še one, ki dosedaj iz osebnega prijateljstva niso hoteli nastopiti proti dr. Ravniharju.

Vsekako ima g. Ravnihar zelo nemirno vest pred svojimi 15. skokom pa tudi pred splošno obsodbo celokupne napredne Ljubljane, kar se vidi iz pikave njegovega lista v tej zadevi. On sam napoveduje zvezo in fuzijo s klerikalci, ker se pa boji, da bi prišla ta nova njegova neznačajnost pred očena, z. pred koncem skup. volitev na dan in mu od-

Minister Žerjav o načrtih Narodnega bloka

VLADA BO TAKOJ PO VOLITVAH PRISTOPILA ENERGIČNEMU IZVAJANJU SVOJEGA DRŽAVNEGA IN GOSPODARSKEGA PROGRAMA. — BEDASTE FANTAZIJE OPOZICIJE. — VAŽNOST ODLOČITVE ZA SLOVENCE.

Beograd, 5. februaria, p. Vaš dopisnik je imel razgovor z ministrom za šume in rudnike dr. Žerjavom, ki mu je izjavil: »Danes potujem v Ljubljano, da se udeležim volilnih priprav in volitev. Vse, kar sem te dni v Beogradu videl, mi daje trdno zavest popolne zmage Narodnega bloka. Nikoli ni bil ta blok tako kompakten kakor danes. G. Pašić je z nami izdelal načrt za kognosidacijo naše države. Sedaj smo šele na začetku izvajanja tega načrta. Če se vidijo sadovi našega dela, ki se ne da niti misliti brez sodelovanja glavnih naših dveh narodnih strank. Stotisoči volitev radikalne stranke korakajo roko v roki z množicami Samostojne Demokratske Stranke, ki je v borbo prinesla svoj član in jugoslovensko zastavo.

Opozicija v pričakovanju svoje katastrofe, da bi dvignila moralo svojih pristavev, širi še nekaj dni govorice, da bo vlada po volitvah podala čamisljo in da pride do koncentracijskega kabineta in torej do novih pogajanj. To so kombi-nacije za politične naivneže. Niti eden dan nesigurnosti ne bo več napočil. Današnja vlada je takega značaja, da se more njena smer le nadaljevati ne more se pa prekiniti. Naprej do cilja to je njen program in solidarnost obeh koaliranih strank je njen nespremenljivi temelj. Če fantazirajo separatisti o možnosti svoje zmage pri volitvah, se mi temu s me je mo, a jim istočasno odgovarjam: tudi to bi bilo zaman!

»Torej možnost diktature?«
Nikakor ne. Temveč ponoven apel na razsodnost naroda. Toda zakaj razpravljati o hipotezah, ki jih postavljajo ljudje

je, kateri bi z njimi le radi prikrikl dejstvo sigurne zmage Narodnega bloka?

Raje Vam povem, da bomo takoj po skupščinskih volitvah pristopili pripravam za vzpostavitev naše samuprave. Razpisala bo volitve v oblastne in srezne skupščine. Rešujoč z narodno skupščino budžet, bo skušala vlada urediti najbolje pereče zadeve, ki ovirajo naš gospodarski razvoj. Tu bomo tudi Sovenci krepko nastopili za gospodarske interese naše ožje domovine. Čim jačji bomo v Narodnem bloku, tem uspešnejši bo naš glas. Vsaka kroglica, oddana za Slovensko Ljudsko Stranko in razne male liste, je poleno pod noge gospodarskim in kulturnim zahtevam Slovenije.

Kar se volitev samih tiče, nam bodo pokazale, kdo je z nami in kdo je proti nam. Vlada bo po prvih opominih dosledno izvajala politiko samoodrambe države, ki obstoja v tem, da država ne more podpirati ali vzdrževati nikogar, ki je proti narodnemu in državnemu edinstvu.

Z velikim zanimanjem zasleduje državna prestolna volilni boj v Sloveniji. Stvarna odločitev v vsaj državi je sicer že padla v tem zmislu, da je revizija državnega edinstva in z njo avtonomija za vseje odstavljena z dnevnega reda. Volilci Slovenije ne morejo na tem dejstvu ničesar več izpremeniti. Izpremeniti pa morajo svoje in svojih krajev odnosaše do države s tem, da pokažejo hrlet onim, ki so jih gnali v sovražstvo proti državi. Kdor ljubi Slovenstvo in Slovenijo, bo v njenem interesu glasoval za Narodni blok.

V pričakovanju volitev

MIRNA IN ZMAGOVITA ZAVEST VLADE. — AVDIJENCE NA DVORU. — TAJNI SKLEPI GLEDJE POSTOPANJA Z RADICEVSKIMI SKRINJICAMI. — DAVIDOVIČEVA USODA ZAPEČATENA.

Beograd, 5. februaria, p. Današnji dan je potekel v Beogradu v mirličnih pripravah za veliki dan, ki se pričakuje za nedeljo. Predsednik vlade Pašić je tekomo dneva razpravljaj z nekaterimi ministri. Vlada je že vse pripravila za volitve in mirno čaka na zmago Narodnega bloka. Z vseh strani države prihajajo ugodne vesti in se napoveduje popolna zmaga bloka.

Mnogo pozornosti je vzbudil demant iz kabineta predsednika vlade g. Pašića, da so vse vesti in kombinacije opozicijskega tiska o nekaki diktaturi povsem izmišljene. Za diktaturo ni razloga. Volitve so tu in narod ima priliko, da z glasovanjem izrazi svojo voljo o tem, kakšno parlamentarno vlado si želi. Ker opozicija ve, da nared ne bo izrekel svoje volje za opozicijo, si naenkrat želi vojaško diktaturo.

Druge važna stvar je končni sklep vlade o tem, kako se bo postopalo z Radičevimi skrinjicami. Opozicija je v popolni negotovosti in zato ne ve, kako bi v tem pogledu uravnala svojo taktiko.

Kralj je danes sprejel v avdijenci ministra Ninkiča, Drinkoviča in Maksimoviča. Značilno je, da je po avdijenci notranjega ministra bil izdan komunike, ki

ostro zavrača v opozicijskem tisku razširjene izjave dr. Špaha, kateri se je v Zagrebu hvalil, da je kralj obljubil dati vlado 9. februaria zopet — širšemu bloku.

Nocoj je bil podpisan ukaz, s katerim se imenuje minister Marko Trifković za zastopnika finančnega ministra dr. Stojatinoviča, ki ostane do volitev na agitaciji v Črni gori.

Ljuba Davidović je opustil svojo namero, da gre v Črno goro na agitacijo. Njegovo edino upanje je bilo, da glasu-jejo kar se federalisti. To upanje pa je izgubil, ker se je šef teh federalistov Plamenec poklonil vladi. Zato je tudi odpovedal za danes sklicano zborovanje demokratske stranke.

V političnih krogih se domava, da je prišla med Davidovićem in dr. Marinkovičem do ostrega spora, vsled česar je ošel Marinković nocoj na svoje posestvo pri Požarevcu. Pred svojim odpotovanjem je rekel Davidoviću, da je on (Davidović) edino kriv za poraz, ki ga je doživel Davidovićev kralj demokratske stranke Dejal mu je tudi, da ima nesrečno roko in da je on pokopel tako divno stranko, kot je bila demokratska.

Politične beležke

— »Straža« in »Slovenski Gospodar«, oba mariborska lista, ki sta tekmovala z ljubljanskim »Domoljubom« v hujkanju proti državi in Jugoslovenstvu, sta bila v četrtek ustavljena.

— Klerikaleci obljubljajo za nedeljo coprnije. V blaznem strahu pred nedeljsko solbo dobivajo klerikaleci čim dalje gorostasnejše halucinacije. Skofovski list naznaja na pr. z velikimi črkami, da namerava Narodni blok izdati v soboto »ponarejenega« »Slovenca« s ponsrejenimi skofovskiimi lažmi! Brri! Počeg ponsrejenega »Slovenca« obljublja »Slovenec« za zadnji dan pred volitvami še celo vsto presenetljivih »sklepev«. Demokracije, pravi, pripravljajo papeževu pismo v faksimilu. Kakorkoli je ta ideja originalna, je vendar tudi nepotrebna, ker slovenski volilci tudi brez izvirnega papeževga pol-pisa že vedo, kako ljubljanskega škofa in politikujočega duhovnega pričena čevelj žuliti. Naj le »Slovenec« obupno kriči, da se »Vatikan ne vika«! V naše domače politične zadeve. Moralni matok bo tem hujši, ko bo Vatikan počedine čistite vtaknil v trapistovski kloster!... Bojimo se, da bo klerikalna publika porekla v nedeljo »Slovenski tigr«, še s temi obetanimi coprnijami so nas potegnili!

— Na račun trboveljskih rudarjev bi »Slovenec« rad pridobil dr. Andreja Gosarja do mandata in korita. V zadnjem hipu je torej klerikalni generalštab uvidel obupni položaj svojega edinega socialnega patrona in zdaj ga s posebnim jezuitskim uvodnikom na nasov »ročnega in duševnega delavstva v Trbovljah« hoče rešiti propasti. Ne bomo podrobneje razpravljali »Slovenčevih« budalostih klevet, nanašajočih se na dr. Žerjava, ker morajo spodnesti ob uvidevnosti trboveljskih rudarjev; približno pa, da se dr. Andreju Gosarju že kruto mačkuje izdajstvo krščansko s socialnega proetarijata, ki ga je zagrešil s tem, da se je za ceno obljubljenega mandata vdignjal klerikalnim mamoništom, farovškim magnatom. Seveda so ga oslepčali in ga postavili za kandidata v dveh takih okra-jih, kjer so volilci sicer delavci s proetarci, a dr. Gosarja ne bodo volili. In

zdaj »Slovenec« kot trobilu klerikalnega zlatega toleta, da bi vneprej opravil Gosarjev poraz, hinasvko apelira na trboveljske rudarje. Zaman! Trboveljski rudarji bodo prekritičnih porok prepuščili, da se oferašeni in poraženi »edelnosti« kandidati dr. Gosar sam razračuna s svojimi razočaraniimi krščanskimi sociaci in s klerikalnimi mamoništi, ki so ga potegnili na led.

Narodni blok

Shod Narodnega bloka v Kostanjevici se je vršil predvčeršnjem. Priredil ga je g. dr. Raje iz Ljubljane. Vsi prisotni, tudi mnogi pristaji SLS, so odprito pritrevljali govornikovim izjavljanjem in izjavili, da bodo volili sedaj Narodni blok. — Na Križišču pri Kostanjevici je imel shod g. Josip Turk. Nekateri klerikalno in republikansko navdušeni ljudje so skušali delati zrago, toda so jih dobili primerno za uho in jih je takoj minilo veselje delati nemire. Shod je bil lepo obiskan in se je v redu izvršil.

PRIMORCEM IN KOROŠCEM!

Narodno-napredni in zavedni Jugoslovenci iz krškega Krasa, tužne Istre, Trsta, solčne Goriške in iz tužne Koroške, ne pomišljajte ne na desno ne na levo ter ne cenite narodne fronte! Oddajte v nedeljo vsi kakor en mož svoje glasove Narodnemu bloku.

Pomislite, da je močna edinstvena jugoslovenska država bo ščitila naše pod tuim jarmom zdiluloče in trneče brate in setre — pa tudi rešila!

Ljubezen za ljubezen!

Primorski Jugoslovenci.

Borza

5. februaria:

CURIN: Beograd 835, New York 518.10
London 24.825, Pariz 28.07, Milan 21.57,
Praga 15.805, Budimpešta 0.072, Bukarešta 2.675, Sofija 3.775, Dunaj 0.073
TISK: Beograd 38.70 do 39.
DUNAJ: Beograd 1144 do 1145.

Naši kraji in ljudje

Laž se nadaljuje

Licemerska izjava škofa Jegliča. — Njegove besede in njegova dejanja. — Priznanje, da so vesti o stališču Vatikana čisto pravilne.

Vsa narodna javnost, vsi poštenjaki v Sloveniji so ljubljanskega škofa obtožili težkih krivic. On je kot voditelj in absolutni poglavar klerikalne stranke kriv strahovito politike, s katero goni SLS naše ljudstvo v moralno, politično in gospodarsko propast.

«Jutro» je objavilo v tem pogledu nebroj dokazov in ponovno smo apelirali na vest gospoda škofa, na njegovo dostojanstvo, na njegove dolžnosti kot čuvarja verskih interesov. Zaman.

Ker svarila doma niso pomagala, se je naša država obrnila na rimskega papeža kot vrhovnega poglavarja katoliške cerkve ter ga je opozorila na razliralno delo brezvestnih duhovnikov. Papež je ostro obsodil zlorabo vere in cerkve, ukoril nemoralno in protidržavno pisanje klerikalnih listov ter prepovedal duhovnikom se udeleževati političnega boja. Oznail je tudi triletev, da ima katerakoli stranka pravico se nazivati katoliško stranko in se proglasiti za edino zastopnico katoliških ali verskih interesov, za pravo prevaro. Zaman.

Klerikalne organizacije, ki so povsem odvisne od škofa, so skovale pravcato zaroto proti intencijam sv. Stolice in glavno klerikalno glasilo je pričelo papežu groziti s sovražstvom slovenskega ljudstva in bojkotom rimskega romanja, ako se bo evikal v politiko. In škof si je dal od teh društev izročiti zaupnice, zloraba cerkve in vere se na sramotno način nadaljuje, slovenskim ljudem se v ime Boga grozi s peklom in hudičem, če ne bodo volili klerikalno, gnoj obkovanja in laži, strup sovražstva in razdiranja pa se nemoteno vsak dan vali iz klerikalnega časopisa!

In sedaj prihaja škof s slovesno, v obliki »zahvale« za orlovske zaupnice zavito izjavo, v kateri zahvaljuje Boga, da mu nasprotniki niso »zmanjšali dobrega imena« in zaupanja, češ »opravljajo me in obkrojujejo in zatirajo se v sebi čut pravčnosti in resničnosti«.

Tako piše škof in licemersko pristavlja: O, da bi spregledali in se vrnil na pot vsaj naravne resničnosti!

Mi pa vprašamo: Kdo, kdaj in v čem je n. pr. «Jutro» škofa opravljal in obkroževal?

Ali ni res, da župniki in kaplani s priznane in v spovednicah agitirajo za klerikalne kandidature? Ali se škof s to očito zlorabo cerkve in vere ne strinja? Če se ne strinja, zakaj ne posvari brezvestnih svojih služabnikov in jim prepove satansko delo? Ali ni marveč res, da župniki in kaplani največini delajo tako, ker vedo, da je gospodni škofu dopadljivo, če več, ker vedo, da bi jih škof sicer preganjal?

Ali je res ali ne, da SLS ne bi mogla in ne bi smela sprovajati svoje zločinske politike proti škofovi volji? Njeni voditelji so skoraj izključno duhovniki, ki so po cerkvenem zakonu dolžni svojemu višjemu pastirju brezpogovorno poslušnost in disciplino. Ali je škof le z mazincem ganil, da jih odvrne od pogubne poti in ali ni marveč res, ker drugače biti ne more, da oni izvršujejo le njegovo voljo?

Ali ni res, gospod Jeglič, da ste Vi lastni in neomejeni gospodar «Jugoslovanske (katoliške) tiskarne», največjega ljudskega zastupiteljskega zavoda v naši državi? Ali niste Vi

vrhovni cenzor «Slovenca», «Domačina» in kako se že ti brezčasni liberali imenujejo, katere je sam papežev službeni list obtožil, da jim manjka krščanske pravičnosti in krščanske ljubezni? Ali niso vodilni uredniki v teh listih Vaši duhovniki, ki nobene besede ne smejo napisati brez Vašega dovoljenja? Ali ni res, da listi, katere urejujejo ti duhovniki, gromadijo dan na dan grmade laži, klevet, obrokevanj in da so kakor divji volkovi na vsem, ki se načejo uležati SLS?

Po vsem tem pa se še upate pisati, da je opravljanje in obkroževanje, če se Vas dela odgovornega za peklensko politiko in hudičevstvo moralo klerikalne stranke? In reko si upate dvigati: O, da bi se oni, ki ugotavljajo Vaše krivice ter Vas neprestano pozivljajo, da se vrnete na pravo pot, »spreobrnili«!

Kdor si prečita škofovo izjavo do konca, ta bo v ostalem brez nadaljnih dokazov spoznal svo neno neodkrito, »čisto« in lažljivo. O nastopu sv. Očeta tudi tokrat govor. Škof ne sprejema odkrite besede! On »obžaluje«, da se »dotični krogi drznice samega sv. Očeta v svoje gusne solstice »epistoli« škof si ne rna zanikati, da je sv. Oče res sporodil naš vladni svojo obsežno klerikalno politiko. Njegova »obžalovanja« izjiva naj pri našem Slovencu vzbudi utis demantila, v resnici pa je polno primarnih dejstev, da so naše vesti o stališču Vatikana povsem točne. Gosp. škofu se zdi intervencija Vatikana le posledica »gusne solstice«. Menimo, da se Sv. Stolica v cerkvenih zadevah zelo skrbno potrdi, da ne postane žrtve nobene intrige. Vemo, da je papež nastopil na podlagi nedolžnega mu dokumentiranega materiala, ki je vplival naravnost na razno!

Škofova izjava je dokument klerikalne neiskrenosti in onega licemerstva, ki največje moralne lopovščine pokriva s farizejsko gestjo: O, spreobrnili jih Gospod!

Toda pobena laž ne spravi s sveta listiva: Sam vrhovni pastir katoliške cerkve obsoja delo gosp. škofa in njegovih pomočnikov in sam nanč nroglasa njihove besede za prevaro.

Agrarna reforma veleposvestva ljubljanskega škofa

V Gornjemgradu, 3. febr.

Po prizadevanju ministra dr. Zorjave, velikega župana dr. Pirkmajerja in našega okrajnega kandidata Leščičarja se je končno izvršila revizija odvojitve zemljišč in določitev maksima na veleposvestu ljubljanske škofije v Gornjemgradu. Rezultat te revizije je padel kakor bomba v okoli. Kmetje so po dolgotrajnem trdem boju z ljubljanskim škofom ter njegovimi pomočniki vsaj delno prišli na svoj cilj, da bodo dobili v uporabo neka potrebne zemlje v dolinah in pa pašnike po planinah.

Posvesta ljubljanske škofije v gornjegradskega okraja merijo nad 20.000 oravov. Uprava veleposvesta je delala v zadnjih desetletjih sistematično na tem, da čimveč to površine spremeni v gozdove. To pomenja za živinorejo v okraju izredno težek udarec. Kmetje so videli, da bi bili v kratkem času pri-

ljeni število živine reducirati, ker je vedno manj pašnikov. Njihovim prošnjam, da se pogovarjanje ustavi in da se dovoli trehletje pašnikov na je škofijaka uprava dosledno odgovorila s »ne«.

Državni prevrat je prinesel zakon o glavni reformi. Oblasli so se zato zainteresirali tudi za razmere na škofijskih posestvih v Gornjem gradu. V sled pogostega menjavanja vodilnih uradnikov pri okrajnem agrarnem uradu v Mariboru, pa gornjegradske kmetje niso mogli priti do svoje pravice, zlasti ker je škofijaka uprava pritiskala na vse možne načine. Ko je prišla na vladno klerikalna vlada, so zato kmetje že obupavali, posebno, ker se je želo, da hoče minister za agrarno reformo Veseljak škofovo veleposvesto kot cerkveno imetje sploh izločiti iz agrarne reforme. Oddahnili so si, ko se je na nastopu vlade Narodnega bloka na prošnjo zainteresiranih združenje za kmetje interes ministr g. dr. Zorjave, ki je dosegel, da pripade od škofovega veleposvesta okrog 10.000 oravov pod agrarno reformo. Za enkrat se bo ves ta svet oddal v zakup in bo s tem pomagano z živimi in travniki največjim posestnikom v dolini. Živinoreja pa bodo rešeni šikan in bodo lahko začeli s sistematičnim izboljšanjem planin.

To je velik uspeh naše stranke, ki ga je dosegla proti tako močnemu ljubljanskemu škofu in proti njegovi stranki. Treba bo pa poskušati sveta, ki se bo razdelila že povečati s korekturnimi v rešitvi občin. Škofu ostane še vedno tisoč hektarjev najlepših gozdov. Ako ne bo znal gospodariti, to ni krivda kmetov. Pa naj se to zemljo razdeli med kmete, bo naša gotovo več kakor v škofovi upravi.

Za »Narodni blok« se v krajih prav pridno dela in to glasi med kmeti in obrtniki. Splošno se upa, da so ljudje v klerikalnega hulačanja in pravih človeških obljub in da si žele miru in dela.

Tragična smrt deč. sod. svet. Ivana Pogačnika

Kranj, 4. februarja.

V našem mestu je danes vzbudila obilo sočutja nenadna tragična smrt dečelnosodnega svetnika Ivana Pogačnika, ki je padel v obtem savskih vrlov in so ga danes dopoldne potegnili na kono.

Gosp. Pogačnik se je večeraj popoldne okrog četrte ure kakor običajno podal iz kavarne (Narodni dom) na sredo v družbi svojega stalnega spremljevalca psa. Vračal se je čez Naklo na savskem mostu a demov se ni vrnil. Pritekel je proti večeru v njegov pes, kar je v sostanovaleh vzbudilo slutnjo, da je gosp. Pogačnika zadela neizgleda. Avizirali so orožništvo, ki se je takoj podalo iskat gosp. Pogačnika, toda radi teme brez uspeha.

Danes zjutraj se je iskanje nadaljevalo in resnično so nesrečnega našli ob zatvorinah Matičevega mlina, odkoder so ga takoj spravili na suho in prenesli na stanovanje.

Pokojnika je zadela nesreča v starom savskem dreverodu, kjer je več onolzkih mest. Ker je že dlje časa trpel na hudem glavobolu in živčni razpoložnosti, je imel navado, da si je samotna močil glavo s hladno vodo. Tako si je tudi večeraj ob povratku na opolyskem mestu močil senec, pri tem pa spofrsnil — in odnesel ga je val Save. Komista je tu danes našla pokojnikovo palico, čimolnik in klobuk, ki jih je pred omotom odložil.

Dečelnosodni svetnik Ivan Pogačnik je bil silno konfliktanten uradnik in ljubiteljski družabnik. Hrupa ni maral, v javno življenje se ni nikoli pogajal, bil pa je dosledno naroden in napreden mož. Dopolnil je 65 let, v Kranju je služboval nad 25 let; živel je kot same tih življenje, užival pa je simpatije vseh, ki so ga poznali. Zato je tudi njegova tragična smrt vzbudila

dila splošno obžalovanje med vsem močanstvom, ki bo pokojnika gotovo v lepem sprevodu spemilo k večnemu počitku. Pogreb se vrši v petek ob pol 5.

Patriotična slovesnost v Marenbergu

Včeraj je bilo v Marenbergu redko slavlje. Skoraj vsa Dravska dolina se je zbrala po svojih odličnih zastopnikih, da prisostvujejo odlikovanju dveh narodnih rodbin Mravljakove in Pahernikove, ki sta že desetletja neomajna stebra narodnega življa v Dravski dolini. Raz hito so plapolale zastave, ko so se pripeljali gostje in zastopniki vlade.

Po nagovoru in čestitki srezkega poglavarja g. Koropca iz Prevalj je mariborski veliki župan g. dr. Pirkmajer pripel večposvestniku g. Petru Mravljaku iz Vuhreda red Sv. Save V. razr. in inž. g. Francu Paherniku iz Vuhreda red Sv. Save IV. razr. Odlikovanecem so nato čestitali za okrajni zastop davčni upravitelj g. Bonač, za občino Marenberg župan g. Predan, za okoliške občine župan g. Čenčič iz Brezna, za Jugoslovensko Matico dekan dr. Noertl iz Marenberga, ki je pri tem poudarjal potrebo složnega narodnega dela ob meji. Dalje so še čestitali zastopniki Sokola in drugih društev.

Sedil je banket, ki se ga je udeležilo okrog 50 oseb, učiteljstvo, uradništvo, župani, duhovščina in drugi. Notar Kolšek je pri tem pozdravil zastopnika oblasti vel. župana g. dr. Pirkmajerja, ki je imel nato lep patriotični govor za delo v korist ljudstva, ki bo potem v svoji zadovoljnosti najboljša državna straža ob meji.

„Brejca nam dajte“

Klic iz vrst krščansko-socialnih poniznih in razaljšanih.

Pristal krščansko-socialne struje, v ostalem pa zvest čitatelj našega lista, nam piše:

»Poslal sem «Slovenca» nastopno pismo, ki pa ni bilo prišlo. Zatorej prosim, da ga objavite Vi.

V «Slovenca» delate dr. Korošec reklamo s amerikalnimi slavospevi na čast »beli slovenski Ljubljani«. Bela Ljubljana, da bi na Ljubno trikratnemu kandidatu v talarju obekla talar samo zato, ker dr. Korošec prihaja v Ljubljano le ob svečanih prilikah reprezentirati tigrovske velično. Če ste že gospodje hoteli Ljubljani dati kandidata, ki uživa v mestu večjo popularnost, zakaj niste postavili kandidata dr. Brejca? Zakaj tega kraveža vitez vsiljujete nedolžnim nezavednim na delo, kjer bo pa vseden propadel, dočim bi v Ljubljani zani glasovalo vse kar leze in gre od Zaloge čisto do pokrajinske vlade! Brejca nam torej dajte, ne pa Korošca, ki je bil že v nedolgi »odpeljani«. Kaži, že slavospeve v «Slovenca» na čast beli slovenski Ljubljani lahko pišejo naši brezposelni mamnati pri Stahu SLS, bi bilo splošno in na mestu, da bi tudi lista SLS bila za advokata. In v tem oziru nad dr. Brejcem ni kandidata. Zatorej: Brejca nam dajte! Njega bi radi volili.

Prvi evangelijski kateheti v Prekmurju

Ceprav imajo prekmurški evangeličani svojega poslanca Ozo Sitarja in so klerikali na nešteti shodih po Prekmurju objavljali evangeličanom, da bodo ščitili njihove verske interese, vendar doslej ni niti poučeval na evangelijskih šolah krščanskega nauka. Evangeličani morajo svoje duhovnike sami vzdrževati. Te običine pa so po večini skrajno revne in tako jim vsak pastor kmalu uteče. Na šolah so naši katoliški učitelji, ki tudi ne morejo poučevati evangelijskega nauka. Rešitev zadeve se je vlekla že par let. Pri zadnjem obisku mariborskega velikega župana v Prekmurju, so evangeličani zopet prosili za odpomoč. Kakor se nam poroča, je vel. župan dr. Pirkmajer zavezo te dni ugodno rešil s tem, da je kreiral tri samostojna katehetska mesta in sicer v Murski Soboti, Gornjih Slavicah

in ter Mostvarjevcih. Ti kateheti bodo od države plačani za šolsko službo, ob enem pa bodo lahko opravljali tudi cerkveno službo. Krščanski nauk bodo poučevali poleg v gori navedenih krajev tudi na ostalih šolah bližnje okolice in sicer v: Kupčincih, Prodanovcih, Martiancih, Krivoblanu, Dolnjih Slavečah, Zidanicih, Prosenjakovcih, Sakavcih, Vučji gomili, Andrejčevu in Oamanjševcih. Narod na vlada pač vse drugače izvršuje dolžnosti napram ljudstvu kot SLS ljubljani.

Sijajen shod Narodnega bloka v Trzinu

Trzin, 5. februarja. N. Nocoj se je vršil v nabito polni kino »dvorani« pod predsedstvom župana Lončarja sijajen shod Narodnega bloka, na katerem je govoril kandidat dr. Kramer. Njegova izjava je bila sprejeta z velikim odobravanjem in zlasti so njegove besede o bodočnosti Trzina, o našem gospodarskem in socialnem vprašanju napravile g'ohok vtia.

Nasprotnikom, ki so se shoda udeležili je bila dana popolna svoboda besede. Toda izjava kandidata Narodnega bloka so bila tako trezna in zmerna, njegovi argumenti tako prepričevalni, da se na ponoven poziv ni oglasil nihče k bo sed.

Vsa dvorana je navdušeno ploskala, ko je govornik pozival Tržičane naj ne polnijo 2. škrinjico do vrha, a klerikalno pustijo prazno do dna! Tržič je v taboru Narodnega bloka.

Gosp. Korošec v Trzinu

Sinoči je imel dr. Korošec zaupni seštanek v Trzinu. Javnega shoda si ni upal prirediti in poslušati je smel priti le oni, ki je bil povabljen. Tako delajo klerikalni »voditelji naroda« povsod, ker se bojijo, da bi se jih vprašalo: kaj ste tigri storili in dosegli? Naravno tudi dr. Korošec ni o tem govoril, pač pa je z bavljal, da so se kar iskre kresale. Pri povedoval je, da je Pašič tako učenec, da še ne ve, koliko je star, delal je dov tipe na svojem nekdanjem vinskega brata posl. Janjčiča, pripovedoval, kaj je v nekem spa'em vozu vse sital in končno je proglasil napredne Ljubljance za svoje vollice. Ljubljance se vsak dan napije in zvečer je as uicah vsevprek pijano, in kriči se in preklinja. »Prmeduša«, pravijo pijani Ljubljanci, »tega hudiča Zorjave pa že ne bom volil, raje dam svojo kroglico prokletemu farju«.

Korošec je slišal menda kak Ravniharjev govor in ker upravičeno dvomi, da bi trezen Ljubljane mogel tako govoriti, smatra da je on kandidat ljubljanskih pijancev. Pa bo že videl, kako trezni so Ljubljanci.

Koroščeva izjava je na navzoče »pravila« naravnost mučen vti in polovica poslušalcev, se je porazgubila, še predno je govornik končal. Ne, oče Korošec, Tržičanov ne bo nič v vaši škrinjici!

„Sanin“

Evangelij ljubezni

Magdo Sonia

v nedeljo 8. t. m. v

Kino Ideal

V zadnjem trenutku

se še lahko odločite za ples. To pa za to, kar si istotako se v zadnjem trenutku lahko zberete poljubno plesno točko med izgotovljenimi najmodernejšimi modeli v ateljeu

M. SARC — LJUBLJANA
Kongresni trg 41.
(Kmetke oblike za lovski ples.)

ELITNI
KINO
MATICA

Ha, ha, Harold Lloyd

v svoji neprekosljavni novi burki

„Dr. JACK“

Predstave ob 7, 4, 5, 7, 9, uri.

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji

Ljubljanska drama.

Petek, 6.: Zaprti.
Sobota, 7.: »Veronika Deseniška«. C.
Nedelja, 8.: ob 15.: »Peneluh«. Mladinska predstava. Izv. Ob 20.: »Stričkove sanje«. Izv.

Ljubljanska opera.

Petek, 6.: »Prodana nevesta«. Gostovanje ge. Ene Destinove. Izv.
Sobota, 7.: »Smrtina tarantela« in karakteristični plesi. P.
Nedelja, 8.: ob 20.: »Don Juan«. Izv.

Mariborsko gledališče.

Petek, 6.: Zaprti.
Sobota, 7.: »Mignon«. Premijera.
Nedelja, 8.: »Mignon«. B.

«Prodana nevesta» s Eno Destinovo. Danes, v petek zvečer se poje v ljubljanski operi Smetanova nesmrtna »Prodana nevesta« s svetovnoznano in slavno pevko Eno Destinovo v vlogi Marinka. Janka poje g. Mestec in Kocica g. Beletič. Vahček je g. Koveč, roditeljska pes pa Kojakova in Subelj ter Repasova in Deoec. Voda glumačev je g. Mohorič, Esmeralda ga. Ribičeva, Lačjanca pa postavi na oder g. Zupan. Pri operi sodeluje celotni baletni zbor. Dirigira g. Balatka, režira g. Bučar.

Baletni večer v ljubljanski operi. V torek 10. t. m. priredila v ljubljanski operi veliki baletni večer gospe Nina Kirsanova, prva baletka beogradske opere in Aleksander Fortunato, ravnatelj baleta beogradske opere. Oba umetnika sta na najboljšem glasu in posebno gospe Kirsanova ima iz vseh krajev, kjer je delovala dosetaj, najlepše kritike. Spored je skrbno sestavljen iz najlepših klasičnih plesov. Plesje spremlja operni orkester. Predprodaja se prične jutri pri dnevnih blagajni, črne navadne operne.

Ljubljanska drama pripravlja Ibsenov «Rosmersholm» v režiji gospe Marije Vere. Rosmerja igra g. Levjar, Krolla g. Skrbinašek, Brendla g. Putanja, Mortensgarda g. Rozoz, gospe Hlseth gospe Medvedova in Rebeko West gospe Marija Vern. Istočasno se pripravlja Golarjeva komedija «Vdova Rožlika» v režiji Li-

paha. — Pri nedeljski uprizoritvi dr. Lohovega «Pepehuna» je bil tak naval, da je zmanjkalo vstopnic. Ker se Pepehuh v nedeljo popoldne ob treh ponovno uprizori, prosil uprava občinstvo, da kupi vstopnice že v predprodaji v operni blagajni. Vstopnice so že od danes naprej na razpolago.

Ljubljanska opera. Sinoči je g. Darijan prvi nastopil kot Alfred v «Traviatu». Publika ga je sprejela prav prijazno ter mu po ariji spočetka II. dej. živo ploskala. Kakor čujemo, se g. Darijan v kratkem odpravi na pevske študije na Dunaj. Uverjeni smo, da mu dajo še ono, kar mu danes manjka. Ko Alfred je bil simpatičen, je naravno igral ter prišal višine prav lepo; izgovor mu je vzoren in razume se vsaka njegova beseda. Srečnja lega pa mu še ni utrjena in frazira nekam forsirano. V splošnem kaže v vsem prav posebno muzikalnost in veliko pevsko inteligenco. Treba le še kole in vaje; potem kar nič ne dvomimo, da postane g. Darijan prvovrsten lirski tenor. Zelo je ugajala gđ. Frickova, izvršen je bil zopet g. Popov. Gđ. Friskova je prešla kol cvekl, g. Darijan pa šopek.

Slovensko marionetno gledališče. Nadaljnji obtoji slovenskega marionetnega gledališča je sedaj zagotovljen in zavod

se odlovi še ta mesec. Oler je prevzelo žensko telovadno društvo «Atena» v Mladiki pod vodstvom ge. Franje dr. Tavčarjeve. Oviriteva predstava se naznani v kratkem.

Koncert Glasbene Matice v Ljubljani, ki se je vršil v četrtek ob zelo lepi udeležbi, je uspel tudi v umetniškem ozračju docela zadovoljivo. — V sled poizkušanja prostora smo namoli odločili poročilo in kritiko na nedeljsko Mevilko.

«Mignea» na mariborskem odru. — Premijera krasne nadvse melodijone in priljubljene Thomasove opere «Mignea» bo v soboto 7. t. m., prva repriza pa v nedeljo, 8. t. m.

«Rinko Nučič» ob pedesetletnici v zagrebškem tisku. Ob 25 letnici našega rojaka igralca Rinka Nučiča so prinesli zagrebški listi daljše članke, v katerih prav simpatično opisujejo Nučičevo petindvajsetletno delovanje na gledališkem odru. Tekom tega časa je Nučič igral nad 500 različnih vlog, v katerih je nastopil 2170-krat. Samo v Zagrebu, kjer igra umetnik zadnja leta, je ustvaril 137 vlog, nastopil 636-krat in je režiral okoli 50 komadov. Nučič želi, da bi mogel čimprej v Zagrebu režirati Cankarjevi drami «Pohujšanje v dolini šentflorjanski» in «Kralj na Beljanskem». Istotako želi Nučič seznaniti Zagrebčane s Finlazijskimi de-

li, kar pa se tiče svetovnega repertoarja, hrepeni po tem, da bi mogel v doglednem času igrati naslovno vlogo v Shakespearejevem «Kralju Liriu».

Velikanski uspeh našega umetnika v tujini. Violinist Vlado Količ je dosegel v New-Yorku, kjer je te dni koncertiral, neobičajen uspeh. Kritika ga slavi kot izrednega talenta in mu napoveduje slavno bodočnost.

Iz dunajskih gledališč. Državna opera na Dunaju ima ta teden sledeči spored: Carmen, Trubadur, Madame Butterfly, (s Piccenarjem v vlogi Linkertons), Don Juan, Prodana nevesta, Manon (od Masseneta) ter Wagnerjevega Lohengrina. — V Velikoperi pojejo Vardijev «Ples v masnah», Aida, Zidinja, (s komornim pevcom Slezakom, članom državnih opere), Cavalleria rusticana, Puzintjevo «Tosca» in Fausta. — V Burgtheatru igrajo: Shakespearejevo komedijo «Sen kresne noči», Wedekindovega «Jababega Modarda» ter Lessingovega «Natusa Modarda».

Straussov «Intermezzo» v Berlinu. Straussova zadnja opera «Intermezzo» pride tekom aprila na berlinsko pozornico. Dirigiral jo bo kapelnik Srell, glavni ženski vlogi bo bosta poverjeni pevka gospa Kempovi in gđ. Huml.

Domače vesti

Sijajne novosti jumperjev

Ispremembe v poštini službi. V področju ljubljanske pošte direktorje so po službeni potrebi premešeni uradniki, oziroma uradnice: Marija Cvar od pošte Ljubljana 7 k pošti Ljubljana 1; Vekoslav Sturm iz Radgona k poštenu uradu Dolnja Lendava; Viktorija Ragazzi iz Zagorja k pošti Radeče pri Zidanem mostu; Marija Meden iz Raketa k poštenu uradu Cerkanica; Marija Kolar iz Ljubljane 1 k poštenu uradu Rakek; Marija Rabič iz Celja k poštenu uradu Rogatec; Justina Blinc iz Novega mesta k poštenu uradu Melitka in Antonija Kotelj od pošte Križe na Gorenjskem k poštenu uradu Ljubljana 1.

Vladna podpora pogorelim pri sv. Marku nile Ptuka. Nedavno je velik požar pri sv. Marku težko oškodoval tamonje posetnike, katerim je itak ogražena povesna neregulirana Drava. Da prizadetim vsaj nekoliko olajša bedni položaj, je mariborski veliki župan dr. Pirkmajer nakazal pogorelim kmetom podporo v znesku 8700 Din.

Čelibat učiteljice v Bosni odpravljen. Ustrezajoč spomenik »Zenskega pokreta« v Sarajevu je ministrstvo prosvete odredilo, da se čelibat učiteljice v Bosni ukine.

Važno za absolutne osemrazrednih osnovnih šol. Na intervencijo g. ministra dr. Zerjave je ministrstvo prosvete ob 2800 od 29. januarja 1925. odločilo, da je za razvrstitev v kategorije in grupe čimnoviškega zakona osemrazredna osnovna šola v Sloveniji enakopravna z osemrazrednimi šolami — za vse, ki so te 8. razredne šole dovršili do 31. oktobra 1924.

Razdelitev čistega dobička razredne šole. Na predlog ministrstva za trgovino in industrijo je ministrski svet sklenil, da se čist dobiček 7. kola državne razredne šole razdeli med stroškovne poljedelce in obrtnike. Glavna kontrola je to razdelitev odobrila.

Bivši minister Plamenac bi se rad vrnil v Jugoslavijo. Jovan Plamenac, vodja separatistične črnogorske organizacije po prevratu in bivši predsednik črnogorske vlade, ki že dalj časa popolnoma osamljen živi v Ameriki, je vladni poslali prošnjo, da mu dovoli povratek v domovino. Plamenac izjavlja v prošnji, da uvideva, da je za Črno goro najbolje, ako trajno ostane združena s sedanjo Jugoslavijo.

Dolni lunin mrk bo v nedeljo, dne 8. februarja v nočnih urah. Luna prične pomikati na jugovzhodni strani meševce ob 21. uri 8 minut 42 sekund. Največja faza mrka do 7.36 meševceva premera doseže ob 22 uri 41 minut 54 sekund ter je konec pomirne dne 9. februarja ob 0 uri 15 minut 12 sekund. e.

Vinarsko društvo za politični okraj Novo mesto priredi v nedeljo, dne 22. tega meseca ob polnoči dopolne v prostorih drž. kmetijske šole na Grmu občni zbor. Pri tej priliki se bo vršilo predavanje o najuspešnejšem zatiranju trtnih bolezni, zlasti paleža in plesnobe. Po zborovanju, ob 11. se vrši islotom pokukanja letošnjih vin in določevanje alkohola. Vsak udeleženec naj prinese malo pokuknjega svojega pridelka s seboj. K zborovanju in vinski pokuknji se vabijo tako vinogradniki kot vinski kupci, ki bodo imeli priložnost spoznati in nakupiti dobra dolenska vina.

Narodni telezničarji v Franju pridejo danes 6. t. m. voljni sestane ob 5. popoldne v prostorih restavracije Rani pri kolodvoru za želez. osebe iz Skofje Loke, Kranja, Podnat-Krope ter osebe progovne sekcije v tem okolici. Vabljeni so tudi upokojeni telezničarji. Na sestanku poročajo tovariši postojanečelniki Suble. Prihajamo Vas v najlepšem srečju.

Ravnateljstvo drž. kmetijske šole na Grmu nam piše: Vest, da je vodstvo kmetijske šole na Grmu prepovedalo čitanje »Jutra« in »Domovine« in da favorizira čitanje »Slovenca«, ne odgovarja istini. Resnica je sledeča: Da se učenci ne motijo v učenju (!) in da se prepreči preprij in sovraštvo med njimi, se je vsled sklepa učiteljske konference z dne 19. decembra 1924. prepovedalo, da učenci ne smejo biti naročeni na politične liste in da jih ne smejo v zavodu čitati. Ta sklep se je predložil ministrstvu poljoprivrede in voda v odobrenje. Vkljub temu se je pred kratkim dogodilo, da so nekateri učenci ta sklep gazili in si naročili na naslove uslužbenec »Jutra« in »Slovenca« in ju čitali na javno. To se je ustavilo in se je prizadelim uslužbenecem in učencem podelil ukor vsled neupoštevane sklepa učiteljske konference. — K temu pripominjamo le, da obiskovalci kmet. šole niso morali mali otroci, temveč mladeniči, ki zapustijo šolo predstopijo naravnost v življenje.

Razsodba v špijskiški stvari Danice Andreličev. V pondeljek zvečer je bila v Beogradu razglašena razsodba v znamenitem procesu proti Danici Andreličevi. Sodišče prve stopnje je obsodilo Andreličovo na tri leta težke ječe, vrnilo pa ji je 409 dni preiskovalnega zapora. Sulejman Abdić, Mira Filipović in Ivan Milković so bili oproščeni. Bivši kapitan Kazimir Krušnjak bo obtožen, čim ga oblast izsledi.

Smrt bosanskega znanstvenika. V Sarajevu je predčerašnjim umrl znanil geolog dr. Friderik Katzer, znan po svojem raziskovanju geološke formacije Bosne in Hercegovine. Njegovo poslednje monumentalno delo »Geologija Bosne«, ki je začela izhajati v zložitih rudarske direktorje, je dovršeno v rokopisu.

Smrtna nesreča. Na Zduši pri Meklinjah so sekali te dni smreke. Pri tem je podžagana smreka podla 19 letnemu posestnikovu sinu Josipu Bitencu na glavo in mu prebila lobanjo. Nezvestnega Bitenca so odpeljali na dom v Kokrico, a je že med potjo izdihnil.

Samomor mlade žene. Iz Novega mesta poročajo, da se je tamkaj prošli terek zastupila gospa M. Stanglova. Izpila je čašico strupenih zdravil. Prepeljala jo je bolnico usmiljenih bratov, kjer je v težkih mukah umrla. Zapuščena dva otročka, enega v starosti treh let, drugega v starosti 14 dni. Vzrok samomora je baje nesoglasje v rodbini.

Trehub si je razparal. V Založah na Goriškem si je posestnik Josip Harej v blaznosti razparal trehub in se zabodel v srce. Vseled vinske krize je nesrečno prišel v težak položaj, iz katerega si ni vedel pomagati. Iz obupa se je utal pijan. Omrčel se mu je um in si je na tako strašen način končil življenje.

Očeta vrli pod vlak. Železniški paznik Jovan Vlahič v Starem Beču je s svojo rodbino prav slabo ravnal, vseled česar so ga sovražili žena in otroci. Ko je prošlo soboto zopet pretepel svojo ženo, sta ga najstarejši sin in zet pograbil in zvezala ter ga vrgla na železniški tir. Lokomotiva vlaka ga je na kose raztrgala. Sin in zet sta pod ključem.

Ubezel dečko. Od doma iz Zg. Kašlja je dne 3. t. m. pobegnil 11 letni rejnec tovarniške delavke Tereze Bužar Rudolf Pipa. Deček je za svoja leta dobro razvit, bledega obraza, črnih las in takih očl. Obleden je v kratko rjavo suknjo, črne kratke hlače in nosi na glavi sivo čepico.

Naša skrinjica v Ljubljani je 1.

Nepošten inkasant. Na škodo črnogorskega mlina na figre d. d. s v Karlovcu je kasiral zadnje čase Franjo Ogorelec iz Sela pri Brezicah več tisoč Din in neznanom pobegnil.

Vpad komitške čete v Južno Srbijo. Ministrstvo notranjih zadev je bilo zvečer obveščeno, da je poskušala večja komitška četa, oborožena s bombami, a brez uspeha, prekoriti našo mejo. Zaradi visokega snega je bilo gibanje čete zelo oteženo. Komiti so bili od naših obmejnih čet obkoljeni in privrati se je zgojilo, da se je komitška četa brez odpora v tla preganjalcem.

Aretacija prevejanega sleparja. V Skoplju so aretirali te dni prevejanega sleparja Josipa Perila. Mož ima eleganten nastop in govori več jezikov, tako da je lahko sleparil tudi v boljših krogih. V Egiptu je nastopal kot predsednik Jugoslovenskega novinarskega združenja in je kot tak »službeno« posetil Tutankamov grob. V Aleksandriji je našim rojakom izvalil 50.000 dinarjev. V Atenah pa se je zaročil s hčerko uglednega trgovca ter bodočega tasta opeharil za znatno vsoto denarja. Perila so prepeljali v Beograd ter ga izročili tamkajšnjemu sodišču. Osumljen je, da je izvršil nad svojo sleparijo.

Javna licitacija. Cestni okrajni odbor v Skofji Loki razpisuje na dan 28. februarja t. l. javno oферtalno licitacijo za oddajo zgradbe novega železobetonskega mostu čez Poljansko Soro pri Pučanju. Podrobnejši podatki so razvidni iz razglasa v »Uradnem listu«.

„Sanin“
Evangelij ljubezni
Magdo Sonja
v nedeljo 8. t. m. v
Kino Ideal

Excelsa
je najboljši in vendar najcenejši stroj za rodbino in obrt. — Nadomestni deli za vse stroje. 87 s.
J. GOREC, LJUBLJANA
palaca Ljubljanske kreditne banke.

Električni foto-ateljé
»VESNA«
Jos. Peg. slik. Ljubljana, Glavniška ul. 8. II. (Pak. zavod)
fotografira
v svetlobi ateljeja
maske celo noč
in sicer za športni karneval, Stavec, Sokolovo maskarado in tehnični ples. — Družinski po naročilu. Obišči na dan od 8—12 in 14—18 ure.

knjarnih v Ljubljani se ni bilo, so dopele. Cene neverjetno nizke. Ceni dame so v jrdno vabljene, da si jih ogledajo pri **Franu Lukiču, Pred Škofjo 19.**

Iz Ljubljane

u— Shod Narodnega bloka v Šiški. Danes, v petek, dne 6. februarja bo shod Narodnega bloka v Spod. Šiški v gostilni pri g. Štepiču ob 8. uri zvečer. Govorniki so: g. ravn. A. Jug in dr. Puc. Somsiljčnik so vabljene k polnoštevili udeležbi.

u— Za ljubljanske volilce. Mnogo volilcev si še danes ni na jasnem, na katerem volišču volijo, dasi stojimo že tik pred volitvami in je bilo dovolj časa in prilike, da bi se bili lahko pravočasno o tem prepričali, oziroma poučili. Da se vendar omogoči tudi takim volilcem, po izvedbi za svoja volišča, oziroma volilne lokale, bo v mestni posvetovalnici v nedeljo ves dan zaposlenega nekaj uradnikov, ki bo dajalo potrebna tozadevna pojasnila.

u— Občinske volitve v Ljubljani. Za občinske volitve dne 18. marca je Ljubljana razdeljena na 18 volišč. Razdelitev je ista kakor za skupštinske volitve s to spremembo, da sta VI. in VI. a volišče ter IX. in IX. a združeni v VI. odnosno IX. volišče. Volilni lokali pa ostanejo neizpremenjeni kakor so dočeni za volitve 8. februarja. Neizpremenjena je seveda tudi dosedanja pridelitev ulic, trgov in cest posameznim voliščem. Na Cozovem grabnu in na I. državni gimnazij v Tomazovi ulici bosta torej VI. oziroma IX. volišče mesto sedanjih VI. in VI. a ter IX. in IX. a volišč.

u— Slovenska izročitev odlikovanj predsedstvu Jugosl. gas. zveze in članom ljubljanskega gas. društva se vrši v soboto ob 11. uri dopolne v palači oblasti ne uprave na Bleiweisovi cesti. Odlikovanja izročijo v imenu kralja minister dr. Zerjav. K tej pomembni gasilski slovesnosti so vabljena tudi zunanja gasilska društva, da se je udeležijo po deputacijah.

u— Gremij trgovcev za ljubljansko okolico vabi na svoj letni občni zbor, ki se bo vršil v petek dne 13. t. m. ob 9. uri dopolne v gremijski zborovalnici, palača Ljubljanske kreditne banke, Aleksandrova cesta 1. I. — Fran Zebal, načelnik I. r.

u— Menzi ruskih akademikov v Ljubljani je podaril nemcenovani 225 Din kot preostanek vsote, nabrane za venco blagopokojnemu dr. Dolivo »Dobrovoljstvo«. Denar naj se dvigne v upravi »Jutra«.

u— V nedeljo dne 8. t. m. ob pol 12. uri dopolne se pelje po ljubljanskih ulicah filmski komik Chaplin, ki se udeležuje »H-sportnega« karnevala dne 10. februarja v Narodnem domu.

u— Policijske prijave. Od srede na četrtak so bili prijavljeni policiji sledeči slučaji: 1 prestopke pijanosti, 1 tatvina, 1 pobeg od doma, 1 izsleditev, 7 prestopkov cestnega policijskega reda, 2 prestopka prekorajenja policijske ure in prestopke obrtnega reda. Aretacije so se izvršile 4 in sicer: 2 radi prestopka pijanosti, 1 radi berčenja in 1 radi vlačuganja.

u— Pred glavno pošto se je pred kratkim težko ponesrečila 68 letna zasebnica gospa Ivanka Leopold iz Ljubljane. Podlegla je težkim poškodbam, katere je zadobila pri padcu pred glavno pošto. Zato se ponovno opozarja mladina na to, da ne ovira po nepotrebnem promet na pred pošto in Magdičovo trgovino na ta način, da zasede trotoar in se še starim ljudem ne izogne. Kakšne zle posledice lahko nastanejo, kaže navedeni slučaj.

u— Razne tatvine. Trgovki Frančiški Troha v Novem Vodmatu št. 158 je dne 2. t. m. nepoznan tatvnik odnesel 170 Din vredno gos. — V vežo hiše št. 10 na Celovski cesti je vdrl v noči na 3. t. m. nepoznan zlikovec in odnesel čevljarju Emilu Peruzziu dva para čevljev. Nato je odšel tatvnik v klet, kjer je vzel nekaj vencev čebule, z dvorišča pa je odnesel nekaj kosov perila. — V noči na 3. t. m. je bilo ukradenega za okrog 800 Din perila zasebnici Mariji Feme in sicer z dvorišča hiše št. 70 na Celovski cesti.

u— Nezgodna na cesti. Konjski poginjal Josip Majer je gnil dne 2. t. m. dopolne po Dunajski cesti 3 konje. Eden izmed konjev je bil precej isker in ko se mu je Majer preveč približal, ga je brčnil v levo koletno tako močno, da je padel na tla. Ker mu je kopito brčkone zdrabilo kozo, je bil Majer prepeljan z rešilnim vozom v bolnico.

u— Prijeta vlačugarica. V sredo zvečer je bila aretirana v nekem lokal v mestu znana vlačugarica in tatlica Alojzija Pucelj. Pri sebi je imela večji zavoj denarja, katero je odnesla neki stranki. Oddana je bila sodišču, koder bo dobila plačilo za svojo tatvinsko in vlačugarsko »delavnost«.

u— Prevejana sleparica. Pred dnevi se je zgasila pri nekem tukajšnjem trgovcu neznanca, dobro oblačena ženska, govoreča štajersko narečje in ga vprašala, kje bi naročila mobilije za svojo hčerko, katero hoče omožiti. Trgovec jo je poslal k nekemu svojemu kolegu, ki jo je peljal k mizarskemu podjetniku Skafarju na Rimske cesti. Ta ji je poslal pohištvo na njen naslov v Samobor-Rude, zastopil pa je čakal na plačilo v znesku 17.000 Din. Pozneje se je ugotovilo, da se dotična ženska piše Ana Spilek, da je doma nekod iz Brezice, da

pa nima nikake hčerke, marveč živi sama z nekim župnikom v konkubinatu v Rudah pri Samoboru na Hrvaškem. Zenska je izredno prevejana sleparica in je ogoljufala za razne zneske več strank v Ljubljani.

Iz Celja

e— Proračunska seja celjskega sveta. Prihodnja seja celjskega občinskega sveta se vrši v torek dne 10. t. m. ob 19. uri. Namenjena je občinskemu proračunu za leto 1925, ki se je zakasnili radi poznega konstituiranja novega občinskega odbora. Kakor čujemo, bodo krite vse redne in izredne občinske potrebe, ne iz rednih občinskih dohodkov, ne da bi bilo treba zvišati dosedanjih občinskih naklad, doklad in davščin.

e— Klerikalni izdajalci slovenskih interesov. Sedaj, ko je bivša celjska nemška hiša po zaslugi naše napredne inteligence trdno v slovenskih rokah, lahko mirno povemo slovenski narodni javnosti, kako grdo kravo kupčijo so sklenili dr. Korofec in njegovi ostali trije klerikalni ministrski tigri z nemškim poslancom Schauerjem in z našimi severnimi renegati, ko je šlo za Davidovičevega in dr. Korofcevega vladanja za to, da se vlada obdrži na krmilu in da je zaradi tega treba kupiti za vsako ceno tudi nemške glasove. Iz nekega pisma je brezdvomno dokazano, da je klerikalna vlada obljubila Schauerju in tudi že sklenila odstavit slovenskega sekvestra, bivšega celjskega društva »Deutsches Haus« ter postaviti na to mesto junaka Barstchevega »Deutsches Leids« dr. Fritz Zangerja, kateri bi bil dobil nalogo, da vprašanje nemške hiše v najkrajšem času likvidira na ta način, da bi bilo društveno premoženje razpuščenega društva »Deutsches Haus« prenečeno po dovoljenju vlade na novo za to ustanovljenemu društvu »Union«. S tem bi bili Nemci

v Celju obdržali svoj Trutzburg. So to neizpodbitna dejstva, ki jih ne more ovrči noben lažniv klerikalni list. Obtožujemo klerikalce tega naravnost nečlovečnega narodnega izdajstva pred celo slovensko javnostjo, istočasno pa tudi celokupno vlado Davidoviča, za katerim dvi danes v Sloveniji »bratski sporazumi«. Nagli konec klerikalne vlade v Sloveniji je to klerikalno izdajstvo sicer preprečilo, ne more pa izbrisati s kože slovenskih tigrov in njihovih pomočnikov morda izdajstva, ki zadene tudi brezdomovinsko klerikalno stranko.

e— Za tujski promet v Celju. O priliki gostovanja mariborske Glasbene Matice v Celju je zasedla prostorno dvorano Celjskega doma dobra polovica zunanjih gostov, ki so prišli v Celje s popoldanskimi vlaki ter se odpeljali še le ponoči. Take in slične prireditve so poleg kulturnega vidika velikega pomena za povzdigo tujskega prometa in ugleda mesta Celje, materialni dobiček pa imajo od tega v prvi vrsti pridobitni krogi, zlasti gostilničarji in kavarnarji. Približno to pri tej priliki radi tega, ker so klerikalni zastopniki v občinskem odboru principiálni nasprotniki vsakega večjega kulturnega pojava v Celju. Tu di o priliki gostovanja mariborske Glasbene Matice njihov izraziti konservativni zastopnik v nekem občinskem odseku ni mogel in tudi ni hotel razumeti, da je mestna občina dolžna podpirati kulturna stremjenja naših kulturnih organizacij. Pri volitvah lovilja klerikalci svoje kaline z največjo demagogijo zlasti med obrtništvom. Neupravičeno se tudi največ zabavljali in kritizirali po gostilnah baš od onih, kojih duševni nivo ne sega mnogo preko Gaberji in Polul. Kdor pa gleda z odprtimi očmi, mora priznati da je največji sovražnik vsakega napredka povsod in tudi v občinskem gospodarstvu klerikalizem.

e— 50 letnica akademskega društva Triglav. Letos proslavi akademsko društvo Triglav 50 letnico svojega obstoja. V Mariboru se vrši dne 7. marca ob 15. uri v Narodnem domu slavnostno zborovanje, zvečer ob 20. uri pa ples v Gatravi dvorani. Da se pomenijo o udeležbi tega redkega jubileja, sklenjen je v Celju bivaletni Triglavni sestanek za danes, ob 20. uri v rdečo sobo Narodnega doma v Celju. Prosi se za polnoštevilno udeležbo.

e— Umrl so v Celju meseca januarja: V mestu: Gabriella Miletič, hči trgovca, Josip Reheuschegg, posestnik, Janez Senčar, otrok železniškega čuvana, Marija Koren, otrok služkinje, Marija Josak, hči tapetnika, Viktor Mantel, sin slastičarja. V javni bolnici: Karolina Rojtn, delavčeva žena iz Zabukovec, Marija Verder, posestnica iz Valike Pirešlee, Stanislav Rezer, otrok delavke iz Spodnje Hudičje, Fani Jelenc, brezposelna iz Teharij, Helena Satler, organizatorica žena iz Braslovč, Jernej Mirnik, delavec iz Skofje vasi, Franc Mirna, rudar brez stalnega bivališča, Anton Skala, nadničelj v p. iz Topolšice, Martin Oprenčnik, dinar, Ana Požabal, beračica iz St. Jurja ob Taboru, Franc Gorutan, čevljar iz

St. Vida pri Grobelnem, Marija Hožič, zasebnica iz Celja, Jernej Pilko, prevzika iz Loka pri Žužmu, Karol Virjak, nadničelj v Celju, Avgust Mam, strojevodja iz Rogatec, Helena Debevo, brezposelna iz Celja okolice, Marija Pušnik, brezposelna iz Hrastrnika, Alojzij Kukovec, trgovec iz Celja, Ana Haslauer, služkinja iz Celja okolice, Jakob Volanteč, delavec iz Laškega, Franc Božič, drvar iz Lač, Ivan Liren, sin služkinje iz Petrovč, Ivan Šancer, zasebni uradnik iz Celja, Tomaž Kolman, prevzika iz Lok, Janez Zartek, dinar, V invalidskem domu: Andrej Kočar in Lovro Musil.

Tovarišem obrtnikom mariborske oblasti
V ospredju naših interesov stoji potreba rešitve gospodarskih vprašanj in uveljavljenja gospodarskega programa v hodočem parlamentu. Zato nastopimo pri volitvah 8. febr. vsi složno in enotno za naše stanovske in gospodarske interese in za naše gospodarske kandidate mariborske oblasti. Hočemo razbremenitev v davčnem oziru zahtevamo redukcijo stroškov socialnega zavarovanja.

Zahtevamo začeto domačega dela pred inozemsko konkurenco in upoštevanje domačega obrtništva pri oddaji javnih del in obnav.
Zahtevamo podraževanje stroškovne nadaljevalnega šolstva in pospeševanje obrtniškega napredka.
Zahtevamo osnovenje državne Obrtne banke po načelu enakopravnosti in z upoštevanjem razvojne stopnje in številčnosti našega obrtništva.
Zahtevamo, da se pri izenačenju obrtne zakonodaje uveljavijo predlogi naših strokovnih obrtniških organizacij.
Ta program se da uveljaviti, ako ga bodo zastopali v narodni skupščini ljudje, ki natančno poznajo naše težnje in to so kandidati Narodnega bloka, med temi nosilci liste gosp. prof. Ljudevit Pivko v Mariboru. Pozivljamo Vas tovariši, da oddaste dne 8. februarja svojo kroglico v 4. skrinjico »Narodnega bloka«.

Za napredno obrtništvo: Jak. Zadravec, Franjo Bureš, Ivan Rebek.

Iz Maribora
a— Shod dr. Ravnika je privabil sinoči precej radovednežev, ki so hoteli slišati napovedanega ministra Maksimoviča iz Beograda, katerega pa seveda ni bilo v Mariboru. Pač pa je govoril gosp. Tavčar, ki je predsedoval, in polkovnik Aljančič. Fo je prišel ta govoriti, je nekdo v dvorani zaklical: »Hlali! ahtli!«, in ko je končal: »Ruhtli! dvorana pa v smeh. Nazadnje je imel Grafenauer prav domačo pridigo. Vseh radika'ov je bilo kakih 30 do 40. Zada' so bili razpostavljeni Tavčarjevi pomočniki, da bi pazili na klicatelje, njemu pa se je en carinik oddolžil s tremi klofutami. Bilo je torej prav domače.

Iz Primorja
• **Strašna družinska tragedija v Rimanjih.** V pondeljek zvečer se je odigrala v Rimanjih blizu Trsta strašna družinska tragedija. Brat je z očetovo pomočjo na zverinski način umoril svojega mlajšega brata. Dogodek se je vršil v hiši posestnika Ivana Zultana, ki je star 63 let, med njim in njegovim starejšim, že poročenim sinom Ivanom, ter bratom Josipom. Med slednjima imenovanima je vladalo že del časa napeto razmerje, ki je nastalo radi delitve posestva. Mladji sin Josip, kateremu je bilo 24 let, je zahteval, da mu oče odsteje dedščino, do katere ima pravico. Stari Zultan in starejši brat sta se tej zahtevi uprvala in v hiši so nastali prepri, v katere so morali poseči celo krajevni orožniki. Pročli pondeljek se je Josip Zultan vrnil iz Trsta domov. Oče in brat Ivan sta ga sprejela zelo surovo. Začelo se je dejansko ruvanje, takom katerega je starejši brat pokrahal sekuro in zamahnil z njo po Josipu, ki se je zgrudil na tla, kjer je obelzel smrtno ranen. Dogodek je napravil v tržaški okolici zelo mučen vtis. Orožniki so aretirali zverinskega četa in brata-morilca.

• **Vlak ga je povozil.** Pri Podbrdu je te dni vlak št. 4343 povozil nekega nesrečnika do smrti. Koieso sa ga prezevala na dvoje. Nesrečnož je hotel prekorati železniški tir v planjem stan u in je ta poskus plačal s svojim življenjem.

• **Skok njanca skozi okna na cesto.** 23letni težak Ivan Čok iz Vrdele pri Trstu se je te dni napil in je, omamljen od vina, skočil s prvega nadstropja svojega stanovanja na cesto. Prevlečeno pa je napravila, da se ni moč prav nič poskoval, kar se v podobnih slučajih je redko ali sploh ne zgodi.

• **Zlostna prireditelj v Tolminu.** Koncem januarja se je vršila v prostorih tolimskega učiteljskega zabavnega prirediteljskega pevskimi točkami. Igrala se je tudi neka igra v enem dejanju. Po veselic je bil ples, pa ne na učiteljski, marveč v prostorih tolimske vlačice. Ples je trajal pozno v noč in nega udeleženci so bili zelo mešani. Ljudje sedaj vprašujejo, kdo je dal prirediteljem zabave dovoljenje, da so izvalili mlada dekleta na kazarinško zabavo.

Iz življenja in sveta

Baronica Večera

Na Dunaju je pred dnevi umrla baronica Večera, mati Marije Večere, ki je storila žalostno smrt skupno s kraljevičem Rudolfovom, avstrijskim prestolonaslednikom. Dasi so od mayerlinške tragedije potekla že desetletja, še danes nihče ne ve, kako se je prav za prav stvar odigrala. Zato se sedaj ob smrti Večerine matere v javnosti ponovno razpravlja o tej zalevi.

Marija Večera je bila avstrijska ena izmed najlepših žensk dunajskih visokih krogov. Bila je v sorodstvu z grofi Balthazzi, kateri so ji bili strici. Ti strici so jo uvedli na dvor. Ljudje so mislili, da je obojitelj baronice Večere bogata, tola so se motili. Baš v času Rudolfovega ljubitkovanja z baronico je bila rodilna Večera v velikih finančnih težavah. O Rudolfovi je znano, da je bil velik bahček in da se ni nič kaj dobro počutil v svojem zakonu s Stefanijo. V Večero se je zalubil potem, ko je imela Marija že predhodno znanje z nekim angleškim aristokratom v Egiptu. Čudno pa je, da nista niti Večerina mati, niti Marija pripisovali nobene posebne važnosti zalevi, da je Rudolf oženjen, dasi sta vedeli, da ne more postati Marija pod nobenim pogojem njegova žena.

Zakon med Rudolfom in Stefanijo je bil zelo nesrečen. Cesarjev sin ni prav nič prikrival svojih resničnih čustev Stefaniji. Zato je moralo priti do brklj odločitve v Mayerlingu. O poteku te drame je krožilo in še vedno kroži toliko različnih govorov, da je resnično težko priti do jedra. Nekateri so trdili, da je bila Rudolfova smrt posledica neke politične zarote proti njemu. Rudolf je bil namreč znan svobodnjak njegov oče Franc Jožef pa brezprilmeren klerikalec. Dunajski dvor je seveda očitaval Rudolfovo smrt drugače kakor se je zgodila.

Baronica Večera, mati Rudolfove ljubimke, je živila po smrti svoje hčere zelo samotno življenje. Nedvomno ji je bilo natančno znano, kako se je odigrala mayerlinška tragedija, tola morala je molčati, ker ji je bilo tako ukazano. Njeno hčer so zakopali v nekem samotnem dunajskem okolici, ona pa je morala odločevati v inozemstvu. Poznaje jo je večkrat prošla gmotne pomoči od dvora. Nekatera tozilevna pisma, ki jih je poslala dvornemu uradu, so bila celo objavljena ter so izzvala velik škandal. Vprašanje je sedaj, če je baronica Večera zapustila kakšne zapiske, in če jih je zapustila, kakšna je njih vsebina. Ako je spisala kakšne spomine, ni dvoma, da bo njena beseda pojasnila marsikakšno tajno propadanja habsburškega dvora.

Pozor! Žepni tatovi!

Skoraj vsak dan čitamo, da so žepni tatovi ali tatice kuga okradli. Zaman so vsa svarila, ljudje postajajo žrtve tatov den na dan. Gotovo je žepna tatvina prav posebno koristenostna, a tudi prav posebno težka, skoraj bi rekli, umetniška. Dolo olajšuje tatovom le ljudska brezbržnost, raztresenost, razburjenost ali topost. Žepni tatovi delujejo uspešno le v gneči, torej na kolodvorih, v tramvajih, na vlakih, na trgih, v cerkvah ali po bankah. Morda tudi po shodih in na voličih. Tatovi opazijo damo, ki je prišla iz hranilnice. Na laktu ima obešeno torbico. Takoj jim je jasno, da je v torbici denar. Klade ji. Ko stopi dama na tramvajski voz ali ko sede na klop v vozu, ji tat nepazljivo izmakne torbico ali pa ji torbico pohlepno odpre in iz nje ukrade bankovce. Nato ta izgine. Ali: Ljudje se v trumi vale iz železniških vozov proti peronu. Naenkrat pade nekemu kovčec na tla in se odpre. Ta kovčec in njegov padec pa je le tatinski trik. Gineča se namreč zaradi hipoma nastale ovire se zgosti, ljudje se prerivajo, žepni tatovi pa urno segajo po torbici v žepe, za vrat, za zapetja in krajejo denarnice, zlate verižice, zapestnice, ure itd.

Ali: Dama stopi iz prodajalne zlatarja ali urarja. Tat jo je opazoval skozi okno in je videl, kam je dama spravila kupljeno ali popravljeno zlatino. Sledi ji, povzroči gnečo in ji izmakne zlatino, ne da bi čutila. Ali: debel gospod z debelo zlatno verižico stopi v vagon. Pred njim stoji eden, za njim drug gospod. Hipoma se voz zgane in ljudje se zalete drug v drugega. V tem hipu odpre eden izmed tatov dehelnu verižico in mu izmakne uro. Pri prvi postaji tatova skočita s tramvajem in izginejo, še preden je debeluh opazil, da je okraden. Zlate igle ali zaponke ukrasti je žeparjem prava igra. Ali: nekdo nosi dva kovčega. Ker sta mu pretežka, počiva in si briše pot. Žepar v prenočki, ko išče potnik svoj robec, odhiti vsaj z enim kovčgom. Ali: dama pričakuje vlak. Na roki ima obešeno torbico; v njej je denarnica. Ko vlak dospe zagleda dama pričakovance in jim radost no maha v pozdrav. Vsa njena pozornost je obrnjena na vlak. Žepar pa ji zahrbtno s škarnjami prestrže jermence na torbici in smukne v gnečo. Ali: vstopi na vlak in odloži dva kovčega. Tat sedi tebi nasproti. Ko se greš še zadnjič posloviti od svojih dragih, se skloneš skozi okno, govoriš in jim podajaš roke. Medtem zgrabi tat tvoj kovčec in ga bliskoma izroči tovarišu v sosednjem vagonu. Na nasprotni strani vagona tat odnese učenje.

ni kovčeg. Nato izgine tudi tat, ki se ni nima bati ničesar, ker kovčega ni pri njem. Na sličen način delajo žeparji pred baldajami. Kjer je dosti žensk in se preveč govori, pa imajo najlažje delo.

Klub služkinj v Londonu

V Londonu se je pred kratkim ustanovil klub, za katerega je dala pobudo miss Stephan, glavna tajnica Udruga angleških služkinj v britanski prestolici. Ustanoviteljica kluba objavlja v časopisu odprto pismo, v katerem energično nastopa proti utesnjevanju in izkoriščanju fizične prostosti in duševne svobode služkinj v svoji domovini. Predvsem zahteva miss Stephan, da dobe dekleta več prostega časa, kajti nadejda po njej solbi ne zaščoda za razveljavilo služkinje. Ona zahteva za dekleta vsak dan dve do tri ure prostega časa, katerega smejo služkinje svobodno uporabiti. Dekleta naj bi bila prosta posebno v večernih urah ter naj bi obiskovala koncerte ali pa se bavila s športom.

Angleške služkinje so nasvetu svoje zaščitnice takoj sledile in so že ustanovile krožek, v katerem se učijo muziciranja. Istočasno so osnovale tudi olesk za tenis, kateri jih bo že letos spomladaj prijetno zabaval. Tako se tudi služkinja na Angleškem polagoma modernizira in uvršča med ostale člane človeške družbe, ki si poleg dela privošči tudi počitek in zabavo.

× Odtiski prstov vsakega. V Združenih državah je toliko tatov, vlomilcev in različnih zločincev, da hočejo zakonito uestviti odtiskanje prstov za vse državljane in tučce. Samo z odtisk prstov je še mogoče najti zločince. Newyorški policijski načelnik zahteva, da se kakor v Buenos Airesu tudi za New York z zakonom ustanovi dolžnost: vsak človek mora priti osebnost na policijski urad tam odtisniti svoje prste in za to plačati še en dolar, da mu izroči potni list s fotografijo in z odtiskom prstov. Kdor nima tega potnega lista, ne sme dobiti nikjer nikakega dela ali službe. Policija trdi, da je med 105 milijoni prebivalcev okoli 5 milijonov zločincev! Vsako leto se v Združenih državah zgodi okoli 10.000 umorov. Ker niso nobeni prsti popolnoma enaki drugim, urajo poslednji zalet zločincev s pomočjo odtiskov prstov.

× Linhezen je vendarle zmaga... Iz Rudimpešte poročajo: 19letni Matija Kiraly se je zalubil v 23letno sobarico Elizabeto Adamovo. Razdelil ji je svojo linhezen in jo prsi za roko. Sobarica je snubca odhila, naker je Kiraly potegnil iz žepa oster nož ter ga zasul Elizabeti v prsi in jo težko ranil. Adamovo so morali prenesti v bolnišnico, kjer so jo operirali. Kiraly je policija aretirala. Naslednjega dne pa je prejel policijski ravnotež iz bolnice pismo, v katerem sporoča ranjena sobarica, da se počuti bolje ter obenem prosi, naj policija izpusti Kiralyja iz zaporu, ker jo je njegova ljubica tako ganila, da je sklenila fantu poročiti takoj ko ozdravi.

× Odhod Tagoreja iz Italije. Indijski pesnik Rabindranath Tagore je v ponedeljek zapustil Italijo. Vkrca se je na Lloydov parnik »Krakovia« med silnim navdušenjem množice, ki je hotela pesnika vsekakor videti pred odhodom v domovino. Pesnik je imel ob tej priliki nagovor, v katerem je dejal: »Svoj čas je posrelovala Italija zvezjo med zapadom in vzhodom. Moja želja je, da ostane ta lepja dežela z naprej pospeševalka duševnih zvez med obema svetoma, ker sem prepričan, da se dajo premostiti vse zapreke med zapadom in vzhodom. Jaz sam sem ustanovil šolo, katere naloga je, združiti vzhodno in zapadno kulturo. Delovanje te šole se ne omejuje samo na Indijo, temveč je določeno za celokupno človeštvo.« Na molu se množica ni hotela ločiti od pesnika ter mu je neprestano vzklikala. Neka deklica mu je izročila kopek evrele. Tagore je dejal: »To ni spomin za pozdrav, temveč poziv, naj se še vrnem v Italijo. Stari bom to ob prvi priložnosti, kajti Italijo zapuščam naravnost z brkljotnimi bolečinami.« Nato je parnik dvignil sila ter se odpeljal v smeri proti mestu Brindisi.

× Vihar treščil vlak v prepad. Na severnem Irskem se je pred dnevi pripetila nenavarna železniška nesreča. Ko je neki vlak vozil čez most iz železa, je nastal silen vihar. Ker so bile varnostne naprave ob obeh straneh tračnic nezadostne, je burja prevrnila lokomotivo. Ta je potegnila vagona za seboj in vse skupaj je zgrinelo v globčino 30 metrov. Vlak se je popolnoma razbil. Pozlaj so potegnili izpod razvalin štiri mrtve in okoli 20 ranjenih. Število žrtv še ni natančno dognano.

Najodličnejše mesto

v modni industriji zavzema valed ekstraktih krojev za smoking in frake ter druga oblačila.

DRAGO SCHWAB v Ljubljani.

× Nov francoski letalski rekord. Francoski letalec Descamps je postavil v nedeljo tri svetovne rekorde v hitrosti in daljavi 100, 200 in 500 kilometrov. Vso dolgo progo je preletel v 2 urah 20 minutah in 48 sekundah s povprečno hitrostjo 213 kilometrov na uro. Povprečna brzina na daljavi 100 kilometrov je znašala 221, pri 200 km pa 217 km na uro.

× Smrt pod plazom. Dne 1. in 2. februarja se je podalo več graških smučarjev v dolino reke Anize na prazniško zabavo. Izletniki so se ustavili na nekem pobočju, s katerega so hoteli na smučeh drčati v dolino. Nenadoma pa se je nad smučarji utrgal silen plaz in je zasul šestorico dam in gospodov. Štirje ponesrečenci so se rešili, ena dama, žena nekega avstrijskega pol-

kovnika, je obležala mrtva pod plazom, eno osebo pa pogrešajo.

× Poskus samomora s črnim likom. Štirikratni roparski morilec Josip Molnar-Toth, ki je umoril člane družine Laemann v Rakos - Szent - Mihalyu na Madžarskem ter bil nato od sodišča obsojen v smrt na vešalnih, je skušal predzadnjega januarja v zaporu izvršiti samomor. Ker ni imel pri rokah drugih sredstev, je razbil črnlik, katerega so mu prinesli za pisanje in si je s stekleno porezal žile na zapestju leve roke.

× Upravitelj Carskega sela umorjen. Nekdanje carsko posestvo Carsko selo je ruska boljševiška vlada po oktoberski revoluciji nacionalizirala ter ga oddala v zakup Zinovjevi družini. Zinovjev je postavil za upravitelja imetja nekega Galevčeka. Mož pa je bil zelo nasilen in je naravnost krvniško ravnal z mužiki. Kmetje so ga radi tega pred kratkim napadli in ga pretepli do smrti.

Dopisi „Jutra“ in „Domovine“

Ker je »Domovina« ta teden izšla prej kakor navadno, je dospelo mnogo dopisov prekasno. Da ne zastarijo, jih objavljamo danes v »Jutru«.

JEZERSKO. V ponedeljek je imel Narodni blok na Jezerskem krasno uspešno shod. Otvoril ga je Franc Pleško. Govoril je dr. Rape, ki ga je ljudstvo z zanimanjem in burnim pritrevanjem poslušalo. Navzočih je bilo tudi mnogo klerikalnih žen in deklet, ki pa so bile vse mnenja, da je dr. Rape boljši govornik kakor bivši klerikalni poslanec Brodar, ki je imel malo prej ravno tam svoj shod. Doktor Rape je pozval Brodarja naj pride na njegov shod, ali Brodar je raje odšel v župnišče. Dal se je javne sramote, kajti niti besede ni imel odgovoriti, ko so ga naši pristavi vprašali, kaj so ti gri dobrega za Slovenijo napravili. Po shodu Narodnega bloka je bilo splošno mnenje, da bo Jezersko volilo Narodni blok.

Dr. Albert Kramer

kandidat Narodnega bloka za okraja Kranj in Logatec.

Dragotin Lapajne

posestnik v Zireh,

kandidatov namestnik Narodnega bloka za okraja Kranj in Logatec.

Naša skrinjica

na

Kranjskem

je

2.

SV. JEDERT NAD LASKEM. Blizu se časa, ko se bomo državljani odločili, komu bomo izročili v roke za bodoča 4 leta državno gospodarstvo. Vem, Svetojedertanom ne bo treba mnogo misliti, ker smo dovolj razumni. Zato se bomo izrekli za ono ureditev države, za katero sta postena in za ljudske koristi beseda se gg. Pribečević in dr. Zerkar. B

klerikalno in drugo separatistično golaznijo bomo pa pometil, ker dela državi le škoda na ugledu in premoženju. — Naša občina Sv. Krištof ima »izvrstni« cestni odbor, pri čem so sami klerikalni ateki. Zato ni prav nič čudno, da se nabavijo na cesti od Trnovca do Sv. Jeleriti celi kupi šodra na sreči ceste nerazsutu že nad dva meseca. Klerikalni ateki, nikar se ne mešajte v občinsko politiko, saj vidite, da ste nesposobni.

LASKO. Shod Narodnega bloka v Laskem se vrši danes dne 6. februarja ob 8. uri zvečer v restavraciji »Pivnica«. Na shodu poročata srečni kandidati dr. Roš in g. Rehek iz Celja. Vse pristaje Narodnega bloka pozivamo k polnoštevilni udeležbi.

SMARJETA PRI RIMSKIH TOPLICAH. Vzor klerikalne agitacije je bil shod v gostilni Pušnik. Sklicatelj Dežlak ga je otvoril takole: »Kršanski mož! Vas pozdravim in vam povem, da so g. kandidati dr. Gosar prišli sem, da nam bodo povedali, kako moramo voliti, da nam ne bodo v prihodnje tudi drž. tatovi predpisovali davke in dohodnine ter nam trgali križa iz sol. Te volitve so sedaj za 4 leta in zato glejmo, da dobimo naše kandidate v Beograd.« Nato prebramo besedo gosp. dr. Gosar: »Moje volilo! Pozdravljam vas in tudi one v kotu, ter želim, da poslušajo vsi mirno in dostojno, ne delati medklincev, kakor se mi je povedalo, da imajo žerjavci in SKSari nazado, ki pa v resnici niso nič drugega kakor ostanki P. P. skupine državnih tatov.« Nato so podli medklince: »Kdo je tat? Dr. Gosar: »Vi vsi spodate zraven! Tu se je oglašal nekdo v ozadju ter mu bučnil pod nos komunisti, kar ga je tako razžarilo, da je sklenil zborovati znanj. In res se je preselil ven s svojimi par plačanimi škerli. Principlinoma, da je bilo več starih mož, ki so izstali naravnost na pretep. Neki starec je celo udaril abocega invalida. Končno je protištvo razgnalo družab, ki je bila deloma polpitna deloma pa nabuškana od nesramnega klerikalnega agitatorja. Le razsodnost in mimokrenosti orožniškega narodnika g. Molka iz Laškega se moramo zahvaliti, da divja družab ni izzvala nadaljnih incidentov. Za tem je dr. Gosar izginil in nihče ni vedel, kam. Tako je sravnato končal shod kler. komun. pustolovec dr. Gosarja v napredni Smarjeti. Upamo, da v bodoče ne pride več v naše kraje laži slepe miši. Omeniti moramo, da je pripeljal s seboj celo gardo, ki je bila pripravljena za pretep. Gardo so tvorili: znani Lampret Josip in Ulica Josip, oha sedmošola realne gimnazije v Celju, vodni omladinov in še eden dosedaj neznan razgrajev. Naprednim pa kličemo: Naprej za narod in državo na začetni poti od zmage do zmage! Na dan volitev pa vrzimo krogle v četrto skrinjico.

SOSTANJ. V nedeljo dne 1. t. m. se je prišel »bratski« sporazum. blamirat tudi k nam. Prof. Markovcu. Brandnerju in Puncerju se je posrečilo zbrati k volilnemu omizju dva pristaja, h katerima je prisedel, da jim ne bi bilo dolgočas, še en klerikalec, ki je pa že med shodom odšel po pametnejših opravkih. Iz bratskega usmiljenja do revne pogovorkine pa so lokal kanalu napolnili zastopniki Narodnega bloka in socialisti. Gospodom smo takoj uvodoma povedali, da pri nas ne more imeti drug besede kakor naš dr. Pivko, kateremu smo privredili spontane burne ovacije. Do volitev, predsednika shoda ni moglo priti, ker bi odposlanci »bratskega« nesporazuma pri štetju svojih pristajev bili v nevarnosti, da zamudijo vlak, v Sostanju so se pa bali hudih sanj. Prof. Marković je pohvalil dr. Pivko, mi pa g. profesorja, le z opazko, da obžalujemo, da so je vsled neinformiranosti po akliciteljih trudil v Sostanj, kjer druge stranke razen Narodnega bloka kot predstavnika državotvorne misli nimajo ničesar iskati. Ko pa je po vseobših frazah prešel na napadanje ministra dr. Pribečevića, mu je zmanjkalo sapa, se je »vrlo zadovoljan« vselel in prepustil krmilo barčice Brandnerju, ki se je povslel do krlitice, da cent Radica nad Pašica. Ta je bila pa vendar malo prebuda. G. Brandnerja smo samo vprašali, kdaj ovije »Nova Pravda« še Staneta Vidmarja in dr. Jamarja v frankfurtsko trikolono oziroma avstrijske barve in postalo jih

je sram svojega glasila, DerHä in drugih. Živinozdravnik Rihterč in revident Kurnik sta nato utemeljila s tehtnimi dokazi pozicijo Narodnega bloka zlasti v šostanjskem okraju, naker je še pred sednik krajevne organizacije demokratske stranke učitelj Tajnik pozval vse k složnemu delu za Narodni blok. Niti ena drugih strank se pri nas ne more imenovati državno, ker je vsak izgubljeni glas vržen le v tehtnico klerikalizma in s tem v prid rušilec naše mlade države. Prof. Marković je imel po svoji izjavi 13 »lepos« uspešnih shodov, pri štirinajstem je pogorel in prav tako se bo zgodilo tudi s štirinajsto »skrinjico« »bratskega« razdora. V Sostanju bo dobila — en glas.

STRANICE. Nekaj vam moram poročati tudi iz našega konjskega okraja. Potoval sem iz Konjic v Vitanje in se ustavil na Straniceh v neki gostilni, kjer so se ravno pripravili pueljevci z demokratski. Ti pueljevci so bili tudi enkrat rudarji, a sedaj si mnogo domišljujejo, čeprav so tudi siromaki z rudarji vred. Posebno se jezijo nad strojnikom od premogokopa. Njega pueljevci ne morejo trpeti, dasi ima ta dobra izpričevala že od mladih let. Napravi po svoji vesti vse, kar se da, vendar se od starega parnega stroja, ki je že čisto izrabljen, ne da zahtevati, da bi bil nov. Parni stroj je bil leta 1880, izgotovljen in se mora ravno tako vzdržati obrat kakor z novim. Glede njegove plače pa rajši ne govorimo. Pri nas smo mišljenja, da moramo vreti krogle v 4. skrinjico, ker se zanesemo, da bo naš dr. Zerkar, minister za šume in rudnike, ki je že mnogobojnega storil za vse in zlasti tudi za rudarje, še naprej neumorno deloval za nas. Omenjeni strojnik je bil hud socialistni demokrat; ravno tako prejšnji župan v Straniceh. Pa sta se oba spreobrnila. Strojnik je postal somišljenik demokratske stranke, prejšnji župan pa pueljevce. Rudarji bomo vrgli krogle v 4. skrinjico. Po volitvah sporočam več — Bonifacius.

SV. ANTON V SLOVENSKEH GORICAH. Poltivanost klerikalnih priganjav se je pokazala v najlepši luči na dan volilnega shoda Narodnega bloka. Opazovalcu se je zdelo, da je nabuškana, največ iz zloglasnih ljudi zbornana drhal pobesnela. Tako se vili redkokdaj. Pametni ljudje so zmanjali z glavami, čeč kaj takega še nismo doživeli. Vsem treznim mislelim ljudem pa naj bo ta dogodek v stvaren pomisek, da tukaj ne gre za vero, ampak zgolj za žep duhovščine. Zato pokazite na dan volitev, da se strinjate z besedami papeža, ki svari duhovščino, naj se vrne v cerkev in puš politiko, ako ne, da cerkev propada. Kdor tedaj spoštuje besede svetega Očeta, kdor ljubi svojo domovino in svojo rojstno grudo ter loče mir med plemen, ki živijo v naši državi, naj vrže krogle v četrto skrinjico ter s tem pokaže doktor Koršiču zopet pot k altarju in k Bogu, kateremu je obljubil svojo življenje. Kristus je ušil ljubezen, njegovi namestniki slušajo ljudi in širijo sovražstvo.

SV. PETER NA MEDVEDJEM SELU. Dragi prijatelji! Da dosežemo za naš Sv. Peter dovoljenje za sejmje, je največje važnosti, da pokažemo pri volitvah prihodnjo nedeljo, da je velika večina šentpeterskih volitev za našega kmečkega kandidata Drogenika, ki nam je obljubil, da nam gotovo izposluje, če bo izvoljen, sejmje za Sv. Peter. Vsek šentpetersčan ve, da bi vsi imeli mnogo od tega, če bi se v naši občini vršili živalski sejmi. Dobiček bi imel od sejma vsak izmed nas, bodisi kmet, mečetar, trgovec ali gostilničar. Največji dobiček pa bi imela občina in s tem vsi davkoplačevalci, ker bi se v občinsko blagajno stekal več »srajc« in bi se na ta način znižale občinske davke. Zato, dragi, zavodni šentpetersčani, povejte in razložite veliko važnost teh volitev vsem sosedom, znancem in prijateljem, da gredo v nedeljo k Smeču na Mestinjje volit in vržejo krogle v četrto skrinjico, kjer bo sedel Straški Franček ali pa Kregarjev Tonč. Dragi šentpetersčani, po kažimo, da smo bili učenci vrliga pokolnega nadučitelja Strmška, ki nas je učil ono lepo: »Bratje, Sv. Petra svet, ves naš zdaj gleda svet, stojmo trdnost! Te vrste vam kličejo šentpetersčani, ki ljubijo svojo domačo grudo, našo lepo domovino!

VELIKA NEDELJA. Dopisniku, ki pišari v »Slovenskega gospodarja«, o meni, povem nastopno: Vsek se naj praska tam, kjer ga srb! Razdelil sem resnično vabilo za shod 1. februarja, ki ga je privredil pri g. Matenu v Mihovcih Narodni blok, za katerega je dalje časa delujem, ker vem, da v Narodnem bloku najdemo rešitev vsi volilci in se otresemo jarma, katerega so nam naložili gg. Koršič in njegovi sodrugi. Nadalje naznanjam dopisniku, da k njemu ne bom prišel po ničesar za svojo stavbo, ker je on sam potreben lesa. Tudi vprašam dopisnika, kje so bili v nedeljo 1. februarja tisti bajoneti, pod katerimi se je mislil vršiti shod. Opazil nisem nobenega. Mogoče je dopisnik imel v konjskem hlevu kako stare burkle, ki jih je razglasil za bajonete. Stijajen govor g. Zemljica je omečal srca že drugim navzočim trdovratnejem, na kar so koncem shoda vsi izjavili, da bodo volili 8. februarja Narodni blok. Tudi neka ženica v Sodinjih brusi jezik radi mene. Svetujem ji, da ga ima raje pri miru, sicer jo bom v prihodnji številki »Domovine« imenoval z imenom in razložil njene napake. Zagrizene klerikalce pustim pri miru in jih tudi v tistem času ne bom nadlegoval, ko bom delal stavbo. Drugkrat več. — 12.

Glej dopise tudi na 7. strani.

Gospodarstvo

Taksa na vozila

VI. Prijava prodaje vozila.

Izdelovalci avtomobilov in fižakerskih voz niso zavezani prijaviti taksi in jim tudi sploh ni treba prijavljati vozil, ki jih izdelajo v tuzemstvu, kadar jih izdelajo, pač pa morajo takoj po izvršeni prodaji naznaniti pristojnemu političnemu oblastvu kupčevno ime, njegov poklic in stanovišče ter kakšno je vozilo, ki so mu ga prodali.

V Ljubljani se mora prodaja naznani političnemu oblastvu, v Mariboru policijskemu komisariatu, v občinah, kjer je sedež poglavarja sreza, temu poglavarju, v ostalih občinah pa občinskemu uradu.

Izdelovalci vozil ne vodijo nobenih beležk o izdelanih vozilih in tudi sicer niso zavezani nobeni kontrolni. Njih edina dolžnost je ta, da morajo takoj prijaviti vsako prodajo vozila. Rok za prijavo ni posebej natančno določen, ker izraz »takoj« se da tolmačiti precej razlikno.

Trgovci z avtomobili in fižakerskimi vozovi morajo prijaviti vsako prodajo teh vozil pristojnemu političnemu oblastvu in davčnemu uradu tekom 5 dni po prodaji.

Enako mora tekom pet dni po prodaji vozila prijaviti davčnemu uradu in političnemu oblastvu (občinskemu uradu), ki je svojočasno sprejelo prijavo o nabavi ali posesti, vsakdo, ki je imel avtomobil ali fižakerski voz pa je to vozilo prodal ali sploh oddal komu drugemu, ne glede na to, ali je bilo vozilo zavezano plačevanju letne takse ali je plačalo samo prijavno takso ali pa je bilo izjemoma vsake teakse oproščeno.

Kdor ne prijavi prodaje plačevanju letni taksi zavezanega vozila tekom petih dni po prodaji, mora plačati letno takso, ako je med tem prišlo novo leto, kakor da bi vozilo še imel. Druga kazen za opuščen ali prekasno prijavo, da se je vozilo prodalo v takšnih predpisih, ni predvidena. Kdor prodaja letni taksi zavezano vozilo, mora torej paziti, da prijavi vozilo vsaj do konca dotičnega kalendarskega leta. Po 31. decembru ima čas prijavit samo še oni, ki je v zadnjih dneh decembra vozilo prodal. Prodaja, ki se je izvršila dne 31. decembra, mora biti prijavljena vsaj dne 5. januarja nastopnega leta, sicer se mora taksa plačati tako, kakor da bi bilo vozilo dne 1. januarja še v lasti prejšnjega lastnika.

Kakšna kazen zadene onega, ki ni prijavil prodaje samo prijavni taksi zavezanega vozila (n. pr. trgovca z vozili), v takšnih predpisih ni nikjer določeno.

Tudi glede izdelovalcev vozil, ki ne prijavijo ali po prekasno prijavi, ni po vsem jasno, kakre kazenske posledice jih zadenejo. V točki 3. člena 106. taksne pravilnika je pač rečeno, da se kaznujejo po zakonu o taksah in po členu 106. taksnega pravilnika, toda niti v enem niti v drugem teh predpisov ni najti kake kazenske določbe, ki bi se na take prestopke nanašala.

VII. Kontrolna določila.

Tako politična kakor tudi finančna oblastva imajo pravico od lastnikov avtomobilov in fižakerskih voz vsak čas zahtevati, da se jim predloži na vpogled »izkaznica o vozilu«, izdana od političnega oblastva, pri vozilih, ki so zavezana plačevanju letne takse, pa tudi potrdilo o plačilu letne takse za dotično leto, da se prepriča o, ali je vozilo prijavljeno in taksa v redu plačana.

Kadar se vozilo uporablja za vožnjo, morajo imeti vozniki avtomobilov in fižakerskih voz vedno pri sebi potrdilo o plačilu takse za dotično leto, a če letna taksa za dotično leto še ni bila plačana in tudi še ni potekel rok za plačilo, potrdilo o plačilu takse za preteklo leto.

Ako vozilo ni zavezano plačevanju letne takse, mora imeti voznik v svoji knjižici potrdilo političnega oblastva, da je plačana prijavna taksa za dotično vozilo.

Tudi vozniki državnih, občinskih, diplomatskih in konzularnih vozil, ki so prosta ne le letne temveč tudi prijavne takse, morajo imeti ob vožnji vedno pri sebi takse prosto potrdilo, izdano od političnega oblastva, da je vozilo prijavljeno, da je prijavne takse prosto in zakaj.

Finančna oblastva — kot izvršilni organ finančnih oblastev, — in orožniki ter policijski stražniki — kot izvršilni organ političnih oblastev — imajo pravico kjerkoli in kadarkoli avtomobile in fižakerske vozove ustaviti in od voznikov zahtevati, da potrdilo o plačilu takse, od nosno o taksi prostoti pokažejo.

Ustavljanje voznikov na cestah med vožnjo se v svrhu kontroliranja plačila takse sicer običajno ne vrši, toda če se vendarle tu ali tam dogodi, da javni organ voznika pozove, naj potrdilo pokaže, se mora šofer ali voznik temu pozivu brezpogojno pokoriti.

Ako vozniki nimajo pri sebi predpisanih potrdil, odnosno knjižice, se kaznuje vsak tak primer posebe s 100 dinarji, toda kazen se ne izreče proti vozniku temveč vedno proti lastniku vozila, in to takrat, če se lastnik ni vozil z dotičnim vozilom in celo takrat, če je vozil voznik brez vednosti gospodarja. Ne preiskuje se namreč, ali je kriv voznik ali gospodar. Vzame se samo dejstvo, ali je voznik imel potrdilo ali ne.

Kdor izgubi potrdilo med letom, sme pri oblastvu, ki je potrdilo izdalo, zahtevati, da se mu izda overjen prepis ali duplikat potrdila. Prošnjo za izstavitve prepisa se mora kolkovati s 5 Din, za

prepis in overitev pa se mora priložiti dva koleka po 10 Din (po tar. post. 42. in 43.). Kolka za rešitev po tar. post. 5. ni treba prilagati. (Konec sledi.)

Tržna poročila

Novosodna blagovna borza (3 t. m.). Turščica: baška, 2 vagona 210; za februar, 10 vagonov 212,5; banateka, 5 vagonov 202,5; za februar, Zenta, 2 vagona 215; sremska, 17 vagonov 215 do 220; za marec, 8 vagoni 220. Moka: baza čob, kombinirana 690. Tendence nespremenjene.

Ljubljanski živinski sejum (4. t. m.). Dogon 438 konj, 9 žrebci, 129 volov, 70 krav, 13 telet in 65 praščkov za rejo. Konji so se trgovali po 5000 do 15.000 dinarjev par, žrebci pa po 1000 do 2000 dinarjev komad. Cene za kg žive teže: voli I. 11,50, II. 10,50, III. 9,50, krave za klobase 5 do 6, teleta 14,50 do 16 Din. Praščki za rejo so se prodajali po 150 do 225 Din komad. Kurčija je bila slaba. Za izvoz se ni kupilo nič. Bosanski živine ni bilo. Cene se držijo. Kupuje se največ provostno blago.

Dunajski svinjski sejum (4. t. m.). Dogon 12.371 komadov. Od tega iz Jugoslavije 167. Debele svinje so se podražile za 1000 do 1500 aK. Promet živahen. Za kg žive teže so notirale v tisočih aK: debele svinje I. 26 do 26,5 (izjemno 27) srednje teže 25 do 26, kmečke 23 — 25, stare 22 — 25 in mesne 16,5 — 21 (21,5).

Milanski trg. Proti koncu januarja so bile na milanskem trgu nastopne cene: za les: drva trda 200—210 lir za tona, jelove deke I. 480—540 lir za m³, jelovi hlodi 290—350 lir za m³, jelove grede, usn. Trstice 210—270 lir za m³, jelove deke II. 330—350 lir za m³, III. 290—305 lir za m³, bukovi hlodi 25—27 lir za q, bukove vspešne grede za pohištvo italijan. deke 500—555 lir za m³, inoslovenske 700—770 lir za m³, orbove deke 950—1100 lir za m³, kostanjeve deke 800—920 lir za m³; za živino (kg žive teže v lirah): voli I. 6,90—6,80, II. 5,60, III. 3,90—4,00, krave I. 5,10, 6,10, II. 4,50—4,60, III. 3,20—3,30, biči I. 5,50—5,60, II. 4,70—5,70, teleta odrasla I. 10,10—10,70, II. 8,90—10,10, 7,70, 8,70, teleta podrasla I. 6,90—8,60, svinje 9,90 lir za kilo (po 100 kg): pšenica, domača in mehka 191—198, ošenična moka 100, 950—975, 100, 910—915, orohi 105—107, riž 220—290 po kakovosti, turci. ca, domača 119—190, oves, domači 195—190, inoslovenski 190—192, riž, domači 150—155, krompir, domači 115—150, proso, domači 110—119, fižol, beli 200—209, pisani 190—220 lir; jaja: I. 9,90, 9,70 lire za deset; pernatina: domača, živa I. 11,65—12,15 lire za kg, inoslovenska 8,50—9,00 lire za kg; krompir: 50—60 lir za q; mast, domača 870—900 lir za q. Cene vse za franko Milan.

Za ukinitve prisilne poravnave izven konkursa, iz Beograda poročajo: V ministrstvu trgovine in industrije se vrše priprave za sklicanje velike konference pravnikov in zastopnikov gospodarskih krogov. Konferenca bo razpravljala o vprašanju prisilne poravnave izven konkursa. Za to konferenco vlada veliko zanimanje. Zlasti, ker važne in velike kreditne ustanove prikenjajo nastavljeni vsaki izdajanje kreditov. Konferenca se namerava vršiti koncem t. m. Glasovi za ukinitve prisilne poravnave so vedno večji.

Nadaljnje nazadovanje žitnih cen v Ameriki. Po vestih iz New Yorka in Chicaga so cene pšenice in riža na tamonih tržišnih predstavljenih določeno slabe. Padec cen ni bil tako velik kakor 3. februarja, vendar je bil znaten. Ta preokret se tolmači s tem, da se je spekulacija zaletela, ker sta Nemčija in Rusija važnoma že pokrili svojo potrebo.

Položaj na tržišču žalec. Tendence v kupnji žalec je zaradi pomladnega vremena mlačna. Ponudbe so obilne in račun se z novim padcem cen. Nakupne cene so bile v zadnjem času 0,90 do 1 Din za prvovrstno sveže blago. Dunaj je notiral v trgovini na debelo za prvovrstno jugoslovensko blago 1700 aK, za madžarsko, gornjeslovensko blago 1600 aK komad, vse Dunaj tranzitno, Šveica je notirala 170—180 švicarskih frankov za zaboj. Cene na zunanjih tržiščih v splošnem nazadujejo.

Ureditve tarifnih vprašanj v korist rosnodržnim krogom. Iz Beograda poročajo: Prometni minister Andra Starić je izhvalil zastopnikom Centralne industrijske korporacije, da hoče enkrat proučiti vprašanje lomljenih železniških tarif in jih v najkrajšem času urediti. Olenem a Centralno industrijskih korporaciji je pošal komercialni oddelček državnih železnice prometnemu ministru poročilo o tem vprašanju in predlagal poenotenje železniških tarif, da se ustrezno zahtevam vseh gospodarskih krogov.

Korčana pogajanja glede kreditne vrednosti dolgov med Jugoslavijo in Češkoslovaško. Iz Beograda poročajo, da so se omenjena pogajanja že zaključila in da je češkoslovaški zastopnik že odpotoval.

Kredit za sladkorne tvornice. Iz Beograda poročajo, da je finančno ministrstvo odobrilo kredit 30 milijonov Din za tvorice sladkorja v svrhu plačanja procentom sladkorne pese. Ministrski svet in glavna kontrola sta odobrila izplačilo te svota.

Pred zgradnjo proge Plavnice—Podgorica. Iz Beograda poročajo, da se bo do dela ozkotorne proge Plavnice—Podgorica pospešila in bo proga gotova v treh mesecih.

Uvedba šilingove valute pri železnih v Avstriji. Z Dunaja poročajo: Uradno se objavlja, da se bo s 1. marcem uvedla pri avstrijskih železnih valuta v šilingu.

Otok novčanice v Avstriji se je v zadnjem tednu januarja povečal za 814,76 milijarda na 7902,22 milijarda aK.

Promet Reke v I. 1924. se je namram I. 1923, povečal za skoro 100%. Celokupni blagovni promet je dosegel 102.439 ton (I. 1923. 90.000 ton). Od tega je bilo uvoza 229.762 ton (1923. 192.170) in izvoza 172.677 ton (89.708).

Avstrijstvo zunanje trgovine Češkoslovaške. Češkoslovaški statistični urad je objavil zadnja podatke o zunanji trgovini v I. 1924. Izvoz je znašal vrednost 17.099 milijonov Kč, uvoz pa 15.962 milijonov Kč. Prehitek izvoza nad uvozom dosegla torej 1160 milijonov Kč na vrhu 2989 milijonov Kč v I. 1923. V I. 1923, je znašal izvoz 19.518 milijonov Kč, uvoz na 10.199 milijonov Kč.

Nazadovanje obilja povprečje v Madžarski. V tretjem tednu januarja je obilje povprečje Madžarske naradne banke nazadovalo za 216,5 milijarde mK.

Borza

8. februarja:

LJUBLJANA. (Prve številkke povpraševanje, druge ponudbe in v oklepajih kupijski zaključki.) Vrednote: 7 odsl. posojilo 0 do 65, vojna škola 130 do 135, Celjska posojilnica 209 do 211, Ljubljanska kreditna 230 do 0, Merkantila 115 do 127, Praščedion 897 do 900, Slavenska 68 do 0, Strojne 0 do 146. Trbovlje 0 do 410, Vevče 100 do 0, Nibag 290 do 200, zadolžnice Kranjske deželne 0 do 98. — Blago: Zaključek: bukovi hlodi, o 25 cm prem. naprej, o 250 m dolž. naprej, trunko nakl. post., 3 vagoni (245).

ZAGREB. V žetkih tendence nespremenjene. — V devizah je bila tendence istotako nespremenjena. Blaga je bilo malo, vendar so se obdržali težnji v glavnem na včerajšnji višini. Narodna banka je intervenirala in pokrila povpraševanje v žetkih na Italijo, London, New-York, Prago in Sviru. Promet je bil precej velik. Največ se je trgovalo v devizah na London, Prago in Sviru. Notirale so devize: Amsterdam 2485 do 2525, Dunaj 0,0872 do 0,0887, Italija izplačilo 257 do 260, ček 256,75 do 259,75, London izplačilo 295,7 do 298,7, New-York ček 61,4 do 62,4, Praga 181,625 do 181,625, ček 181,5 do 184,5, Šveica 1195 do 1205, ček 1193 do 1203; elektri: bančni: Trgo 25 do 27, Eskomolna 108,5 do 110, Kreditna Zagreb 118 do 120, Ilipa 50 do 60, Jugo 102 do 104, Ljubljanska kreditna 235 do 243; Praščedion 890 do 900, Slavenska 78 do 75; Industrijski: Elek. ion-telja 55 do 58, Šoferana 770 do 775, Gutmann 655 do 665, Slaveke 180 do 200, Slavonija 50 do 61, Trbovlje 290 do 415, Vevče 100 do 120; državni: 7 odsl. posojilo 66 do 67, agrarne 0 do 26,25, vojna škola 129 do 130,5.

BEGRAD. Devize: Amsterdam 2485 do 2525, Dunaj 0,0872 do 0,0874, Bruselj 318 do 322, Budimpešta 0,086 do 0,0865, Bukarešta 0 do 32,25, Italija 257 do 257,5, London 295 do 295,75, New-York 61,5 do 61,65, Pariz 334 do 336, Praga 182,5 do 182,7, Šveica 1192 do 1194. Tendence neslanovitna.

Sokol

IZ ČESKEGA SOKOLSTVA.

Predsedstvo COS je sestavilo posebno komisijo, ki ima nalogo pripraviti vse potrebno za udeležbo češkega Sokolstva na zlet francoskih gimnazistov v Strassburgu, ki se bo vršil letos od 30. maja do 2. junija. Komisija je sklenila, da se udeležijo tega zleta vrsta, ki bo nastopila s prostimi vajami in event. tudi z vajami na orodju. Tekme francoskih gimnazistov se Čehi ne udeležijo. Vrsta bo štela 12 članic in 18 članov poleg vodnikov in zastopnikov predsedstva.

Za udeležbo se računa najmanj 5 dni kar bi stalo približno 1000 Kč za vsakega udeleznika. Ker se nameravajo tej ekspediciji priključiti tudi netečovalci, je bilo sklenjeno, da se smejo udeležiti le oni člani in članice, za katere odgovarjajo društva in župe. Nameravan je tudi pohod na francosko »nemško bojišče« in v Pariz. V prvem slučaju se bo podaljšal zlet za dva dni, v drugem pa še za tri dni ter bi se zaradi tega tudi podražil za 500 Kč, oziroma za 1000 Kč.

Finančni odsek za VIII. vsesokolski zlet v Pragi leta 1926. je že izvoljen. Geslo vseh izletnih odskov zlasti finančnega je: »Največja varčnost«. Zapisnik zletnega odhoda je br. R. Novak, arhivar br. Rud. Bilek. — Cvičitelka, list za žensko telovadbo (letosnja 1. številka) prinaša že navodila za prihodnjeletni zlet in proste vaje članic ter ženskega naraščanja za vsesokolski zlet.

Sestanek župnih načelnikov in načelnice iz Slovenije se je vršil v nedeljo dne 1. februarja v Ljubljani. Udeležili so se ga tudi br. Vojnovič iz Beograda in Lhotsky iz Zagreba ter sestra Pešičova.

va iz Beograda. Na sestanku so bile predložene vse proste vaje za letošnje mednarodne tekme in se je poverilo omenjenemu bratu, da nadzira vžbanje teh vaj vsak v svojem rajonu, da bodo povsod enotno izvajane. Splošno so vsi navzoči popojnoma pravilno poznali vaje iz teksta. Na sestanku je bilo tudi govora o udeležbi jugoslovenskega Sokolstva pri otvoritvi Tyrševega doma v Pragi. Sklenjeno je bilo, da se predlaga Savezu, naj se udeležijo tega slavlja župni načelniki in načelnice, oziroma člani župnih tehničnih odborov, ki bi pri tej priliki nastopili s prostimi vajami. Udeležilo naj bi se približno 30 članov in 30 članic. Od ostalega članstva bi se smeli udeležiti le oni, za katere župni načelniki jamčijo, da poznajo dobro redovne vaje in imajo brezhibne kroje, tako da bo jugoslovensko zastopstvo res častno zastopalo naše Sokolstvo v Pragi.

Sport

Slovite norveške Holmenkolnske tekme pri Oslo so priložene na nedoločeni termin, ker ni — snega! Smuške tekme za prvenstvo Francije na Munt Revardu so priložene na 20. ali 24. februarja iz istega razloga.

Smuške tekme za prvenstvo Srednje Evrope v Janskih Laznih na Češkem se vrše kot prvotno naznanjene od 11. — 15. februarja. Jugoslovenov odide na tekme 14 iz Ljubljane in Zareba.

Sodniki za drsalno tekmo v nedeljo 8. t. m. se naprošajo, da pridejo zanesljivo ob 7.30 zvečer v kavarno »Evropa« na kratke sestanke.

Družabni sestanek Zimskih sportnikov se vrši zopet danes v petek ob 8. zvečer dalje v kavarni Emona. Pridite vsi!

Ema Destinova

Danes bo imeo ljubljansko gledališče občinstvo čast seznaniti se s slavno češko pevsko umetnico Ema Destinovo, ki gostuje nocoj v Smetanovi »Prodani nevesti«.

Gospa Destinova prihaja k nam po gostovanju v Zagrebu, Osijeku in Beogradu. Ljubljana si šteje v posebno čast da lahko pozdravi odlično umetnico v svoji sreči, kajti Ema Destinova ni pevska običajnih kvalit, marveč svetovno znana umetnica. Rodom je Pražanka, kjer je ugledala luč sveta dne 26. februarja 1887.

Velika izbira najnovejših MODNIH LISTOV za pomlad in poletje 1925. je pravkar došla. V zalogi jih ima knjigarna TISKOVNE ZAD. UGE v Ljubljani, Prešernova ul. 54. (nasproti glavne pošte).

Izjava

Kljub moji dvakratni odločni prepovedi, da se mi naj ne pošila »Nova Pravda«, se mi ista še vedno usiljuje. Zato pozivam javno še enkrat priznati kredo, naj mi s pošiljanjem te črne prizanese. Bil sem pač nekoč idealen član nar. soc. stranke, a prepričan sem se, da ima ta gnila stranka samo ime narodna stranka. Je pa v resnici le zatočišče raznih protidržavnih elementov in malokotnikov, ki so prava nesreča za našo državo. Brezvestnim voditeljem NSR, ki so razdelili in oblatili nekdanjo lepo delavsko organizacijo pa feji! Opozorjam vse narodno zavedne delavce, naj obrnejo hrbet tej skupčeni družbi ter vendar še enkrat spoznajo, da je naš spor le v vrstah demokratske stranke in Narodnega bloka.

Jesenice, 3. febr. 1925.
Peter Koblar, drvar.

Lastnik in izdajatelj Konzorcij »Jutra«,
Odgovorni urednik Fr. Brozovič,
Tisk Delniške tiskarne, 4. d. v Ljubljani.

Včeraj zvečer ob 8. uri je nenadoma izdihnil v 65. letu starosti svojo blago dušo naš brat, svak, stric in oče, gospod

Ivan Pogačnik

sveinik višjega sodišča in predstojnik okrajnega sodišča v Kranju.

Pogreb bo v petek, dne 6. februarja 1925 popoldne ob 5. uri iz hiše žalosti št. 6. (Savsko predmestje) na tukajšnje pokopališče.

V KRANJU, dne 5. februarja 1925.

Žalujoči sorodniki.

Dopisi „Jutra“ in „Domovine“

Ker je „Domovina“ ta teden izšla prej kakor navadno, je dospelo mnogo dopisov prekasno. Da ne zastarajo,

JEZICA. Cel klerikalni zaupni shod je bil eno samo jamaranje profesorja Jarca čez nasilje, ki ga uganja nad tigri in našim dobrim ljudstvom. Zerkjavov PP-režim. Vsi pametni ljudje pa vedo, da nasilja sploh ni, razen tega, ki ga je vršil Jarc v kmetijski družbi, onega, ki ga je uganjal Korošec nad naprednim učiteljskim in tega, ki so ga klerikalni dobrotniki ljudstva zili v obliki ogromnih davkov na vse Slovence. Poznamo v domači fari nasilje ki ga je izvajal „Domoljub“ nad naprednimi trgovci in naprednimi društvi, poznamo nasilje, ki je pokopalo pokojnega župana Kosa, poznamo nasilje, ki vlada vsako leto na klerikalnih zborovanjih, poznamo nasilje, ki ga je izvedel Bizjak nad Gospodinjim tečajem, poznamo nasilje, ki ga vrši nepristranski Korošec v cerkvi, a nasilja s strani naprednih organizacij mi nikjer ne vidimo. Vidimo, kako hite v Ljubljano v Uniof fardič-orliči — seveda na komando — v zelenih klobukih in s krivici, napadati nacionaliste; vidimo, kako se v cerkvenih prostorih vzgajajo mladeniči zaljubljeni v alkohol, da razbijajo shod Nacionalnega bloka, vse to katoliško nasilje, podprto z blagoslovom škola Jegliča in obsojeno z ostro besedo našega sv. Očeta, vse to vidimo, naprednega človeka pa za stonj izbe meč nasilniški. Zato je tudi Bizjak-Jarčev shod silno klavruo potekel in v ljubko komedijo konfal. Neki fantek, še čisto majhen je hodil okrog dvorane, v kateri je bil shod in je basal v odprlino svojega ključa kapice žveplenk. Udaril je s ključem ob zid, stetil je majhen pok... in v silnem strahu pred Orjunaši ter s protestom proti silnemu nasilju je takoj zaključil Jarc svojo storijo o nasilju. Majhen fantek s svojim ključem je enasilno v svoji nedolžni igri razgalil shod!!! Dogodek je po vsej Jezici napravil veselo razpoloženje, le klerikalci so žalostni in jih Bizjak in župnik zastonj silita za nedeljo na voliče. Tudi klerikalci so spregledali.

MEDNO PRI MEDVODAH. V eni zadnjih števil „Slovenca“ zopet poročajo znani lažnivi možakar, kako „Zerkjavovci“ farbajo ljudi in kako so dobili zlasti za voliče iz Medna in okolice novo volilno vabo. Kako je pač moral ta poročevalec v sredo gledati, ko je opazil pri čuvajnici št. 78 državno komisijo, a katero se je pripeljal tudi naš okrajni kandidat g. Zehal, ki ima največje zasluge za to, da se Mednu izpolni stara želja po lastnem postojališču. Komisija je svo je delo končala in v četrtek so izšli iz železniške inženjerji na lico mesta že tudi definitivni projekt. Prebivalci Medna in okolice lahko na tem najjasneje vidijo, kdo jih farba: ali klerikalci, ki so jih vlekli za nos dolekih 30 let, ali pa mi, na čelu z našim okrajnim kandidatom Zehalom, ki je to našo nujno potrebo v kratkem času uresničil. „Slovenec“ in njegovi podporniki lahko krčje kakor hočejo, po občini pa gre od hiše do hiše glas: V nedeljo volimo vsi le drugo škrlinico.

SREDNJA VAS. Tudi pri nas se vrši volilni boj. Dne 28. januarja je imel g. Azman volilni sestanek v hiši bivšega župana Podnoka. Udeležilo se je sestanka do 50 ljudi, največ radovednejših iz raznih strank. Kandidat je govoril mnogo in o vseh mogočih rečeh. Opletal je po vseh strankah in njihovih kandidatih, najboljši si je privoščil JDS in SLS, samo tega ni povedal, kaj je prav za prav delal in napravil g. Pucelj v narodni skupščini. Ometal je poslušalec, da bo, kadar zavlađa njegova stranka, na zemlji pravečati rak. Možaku se je zanimalo, da bo prišla SKS če že ne po sedanjih volitvah, pa prav gotovo čez dve leti na kmilo vlade. Ker pa drevesa ne dosežejo nebes, ho ostalo to njegovo prebrskovanje samo njegova pobožna želja. Pametni ljudje se pri nas izprašujejo, kaj naj nam koristi g. Pucelj, ki nima nikake zasluge.

DORAVA PRI BLEDU. Dne 27. januarja je bil tu klerikalni sestanek, katerega se je udeležilo celih 12 poslancev. Poročal je znani Sornec, ki se ni upal prirediti javnega shoda. Zakaj, ve že sam najbolje. Gorenjci pač predobro poznajo nekdanjega ravnatelja električne centrale v Zirovnici, ker nas je precej dobro elektriziral s svojo elektriko. Neki pristaš SLS je dr. Sernec na sestanku povedal v obraz, da bo Dobrava velika večina volila Narodni blok. Ljudje so namreč že do grla siti klerikalnih tigrov.

GORJE. Tudi pri nas se vidi, da se bliža volitve. Gospod župnik pravno hodi na nočne sestanke po vaseh. Ravno isto dela gospod kaplan, ker se boji, da ne bi ostal dr. Zerkjav za ministra za šume, ker bi sicer ne dobival od Radovičarjev podpore za orlovski dom. Gospod Resman pa si misli, da imo jim za Orle, bodo pa holi poceni vozič, smo že zmlorom na holičem. Gospod župnik so se izkazali na shodu, da se vidi, katerega stranka je boljše, že iz tega, ker je od teh manj pri sodišču kaznovanih. To se pa morebiti moti, ker so v Gorjah strank karil precej enaki, vendar pa voditelji klerikalcev vse nadkričujejo v tem oziru. V občini je strankinski red. Gostilničari v občinah so vsi, da so občinske doklade zvičali. Trpeli bodo največ vozniki in delavci. Sola razpada. Glavno je, da je nov orlovski dom, kjer se vzgaja strankarstvo, namesto izobrazbe in prijateljstva. Tudi med gasilce hočejo spraviti sovražstvo, kar se je godilo pri zadnjih

volitvah. Ceste in pota imamo izborne, tudi se bo betonski most pod Pokluko popravil, ker so bili zadnjič malenkostni izdatki. Gospod župan je bil zadnjič v Radovičici tako ginjen, da je gredeč eno škrlinico izgubil, ko jih je peljal od glavarstva. Pač si je mislil, saj sem izgubil Zerkjavovo, da bo ostala le klerikalna. No, gospod dr. Zerkjav je pa res po hlevna duša in vkljub temu rešuje pravice planin, ker jih klerikalci in gospod Pucelj v 6 letih niso mogli. Počasi se dela dan — Gorjancem se je začelo svitati!

VRHNIKA. V odgovor neverjetnim lažem v „Slovenca“ od 3. t. m. sporočamo, da se g. minister dr. Zerkjav ni iz nikogar niti najmanjše enorčeval, pač pa je nastalo divje vpitje in razgrajanje med klerikalci, ko je g. minister omenil besedo avtonomija. Ko so dobili razgrajati svoje zasluženost plačilo in so bili zaposleni na ulico, se je vršil shod v najlepšem miru dalje in je trajal čez 5. uro. Po končanem shodu je odšel g. minister dr. Zerkjav skozi glavna vrata Sokolske dvorane in je šel peš, popolnoma nemoten, brez vsakih črtavov ljubezni in spoštovanja od strani klerikalcev, po glavni cesti, mimo šole in gostilne Mantne h g. Gabr Jelovšku, kjer je sprejel čez 1 uro razne deputacije in privržnike. Po obisku svojih sorodnikov se je odpeljal približno ob pol 8. uri izpred hiše g. Jelovška

v Ljubljano. Izjavljamo, da je „Slovenec“ vest, da je dr. Zerkjav pobrisal ozadaj preko njiv na Jelovškov dom in da je pobegnil čez Kliso nesramna laž in imenuje pisca teh vrst javno podlega lažnive. Če mu je pa ta laž neprijeten, naj se obrne na uredništvo „Jutra“, kjer so mu naša imena na razpolago in prosimo, da nas takej toži. V slučaju, da svojo trditve dokáže, se zavemo plačati Orlom na Vrhniki 10.000 dinarjev. Torej naprej — „Slovenec“ lažnivec in junaki!

KRANJSKA GORA. Naš kraj je bil v „Domovini“ že označen kot mirna, tiha in priljubljena vas. Že takrat smo omenili, da nekdo dela radi bližajočih se volitev precejšnjo zdražbo. Marsikdo se vprašuje, kdo je ta človek. To so klerikalni agitatorji in agitatorice, sami kratkovidni, ki ne znajo ločiti vere od politike. No, pa saj dobro vemo, da se klerikalci dobro zavedajo, da bo 8. februarja prišel čas, ko bodo tudi zavedni Kranjskogorci napravili račun z Radičevići in Spahovimi zavezniki klerikalci. To bo huda kazen za njihovo prazno delo, od katerega imamo samo eno veliko ničilo in ne samo ničilo, temveč še škodo. Napravili bomo obračun z onimi, ki so proti volji sv. Očeta spravili v cerkev politiko, in bomo volili v 2. škrlinico.

KOPRIVNIK V BOHINJU. V nedeljo smo imeli tudi pri nas shod Narodnega bloka. Udeležili smo se shoda z g. župnikom vred vsi župljani. Po stvarnih izjavanjih g. Ravnika smo spoznali, da je za nas in za vso Gorenjsko edina rešitev če volimo kandidate Narodnega bloka, ki poznajo naše potrebe in bodo za nas tudi

priljubljeni delati. Z g. župnikom vred smo obsodili vsako nepoštenost v vladi, torej predvsem klerikalne korupcije, ki za nas Slovence niso storili drugega, kot da so nas spravili v slabo ime, nam Gorenjcem so pa hoteli napraviti še posebno uslugo, da so nam brez naše vednosti postavili za kandidata gospoda, ki ga poznamo samo kot magnata z mehkega korupcijskega stolčka na Završnici. Videli smo, da tudi g. župnik zahtevalo, da bodi vlada poštna in delavna, in homo zato s tem večjim veseljem vtkali v klerikalno škrlinjo zaprto pest, v drugo pa spustili kroglice. Vemo, da nam samo zmaga druge škrlinice more prinesiti poštno gospodarstvo in nam ne bo treba požirati očitkov, da so nas naši zastopniki pred svetom osramotili, kakor so nas klerikalni tigri.

JESENICE. Par brezpomembnih malikontentov, ki hočejo na vsak način priboriti Deržicu na Jesenicah vsaj 10 glasov, samo da pokažejo svoje sovražstvo do jugoslovanske države, je sklicalo sično sestanek pri Ravhekaju. A kakšno je bilo njihovo začudenje, ko so prišli na sestanek in našli tam same pristaše Narodnega bloka! Niti toliko niso pričakali, da bi slišali, kaj jim hočejo ti povedati, ampak so jo takoj odkurili in se sramotno poskrili. Kakor drugod po Sloveniji bodo nedeljske volitve pokazale tudi na Jesenicah, da so oni klavni ostanki, ki se držijo nezmožnega Deržica in domišljavega Juvana, popolnoma izgubili iz našega političnega življenja. In drugačne usode tudi ne zaslužijo vsled svojega izdajstva na narodni in napredni misli.

mojster g. Vodopivec pa je še moral stiti marsikatero pikro besedo od razjarjenih kmetov.

DOL. LOGATEC. Prav vesele novice vam lahko sporočam od nas: V zadnjem času smo imeli v vsem našem okraju več različnih shodov, ki pa so izpadli tako, da je ogromna večina volitev pristopila v naše vrste. Naj vam omenim, da stojijo Ziberšani, Hotenci in vsa bližnja in daljna okolica kot en moč v naprednem taboru. V ponedeljek, na praznik, so tudi tukajšnji klerikalci poskusili svojo srečo. Sklicali so javen shod pri „Kruhu na gričku“. Gospod govornik dr. Natlačen je hotel razviti svoj govor v „Klobošo“. Pozabili je pa povedati, kaj je njegovih 21 poslancev dobrega storilo za ljudstvo. Izpozabil se je ter prišel v konflikt s paragrafi zaradi hujškanja na plemensko mržnjo, tako da je bil navzoč zastopnik oblasti primoran razpustiti zborovanje. Klavruo so se konzumirali razšli. Ali res ti ljudje hočejo vedeti, v kakšno nesrečo jih tira politika dr. Korošca? Naša škrlinica je druga.

DOL. LOGATEC. „Orjunci od žensk opljuvani in z gnili jaci obmetani na shodu SLS, ki se je vršil v nedeljo dne 1. februarja v Dol. Logatecu.“ Tako poroča lažnivi Ključec iz Logateca v „Slovenca“ z dne 4. t. m. Vidi se mu, da ga je strah pred Orjunaši in klavruo shoda je tako zbežal, da je celo pozabil, da se je shod vršil v ponedeljek dne 2. februarja. Resnici na ljubo konstatiramo: Shoda se je udeležila manjša skupina Orjunašev, da kontrolira, ali se bo hujškalo proti državi in da mirnim potom stavi ista vprašanja, katera je stavil brat Kranjc dr. Korošcu v Ljubljani ter da vpraša govornika dr. Natlačen. Ali je res on tisti, ki je hujškalo leta 1914. Ljudstvo v Ljubljani s kandelabra na pokolj proti Srbom. G. okrajni glavar je bil popolnoma upravičen, da je shod razpustil in to radi hujškanja govornika na plemensko mržnjo. Ko so klerikalni baciki slišali, da bo vsakdo kaznovan z enoletnim zaporom, kdor se takoj ne odstani, je večina naravnost strahopetno zbežala in niti stara potovka „Cednica“, ki jim je ponujala žemlje v tolažbo, jih ni mogla ustaviti. Manjšo skupino, ki je postala še pred klerikalnim „Port Artur jema“, so pozvali Orjunaši, naj se takoj odstrani. Strahopetci pa so se izgovarjali, da so člani tega društva ter da morajo tu ostati ker bodo takoj imeli skušnjo za neko prireditel. Glede pijuvanja in ometavanja z gnili jaci pa moramo pripomniti, da so se morda Orlič in drugi taki pičli kje drugje sami med seboj opljuvali in ometavali z jaci. Orjunašem se pa to ni zgodilo, ker njih trda pest kaj takega ne dopusti. Na blatenje člana Orjuna, ki je bil v „Slovenca“ na veden imeuoma, pa ne odgovarjamo, ker si bo sam poskrbel zadoščenje pri so diču.

BUŠEVA VAS. V našo vas se zadnji čas skoro vsak dan zatekajo zlasti klerikalni agenti, ki skušajo z vsemi mogočimi obljubami pridobiti volične za sebe. „Svojo občino boste imeli“, pravijo klerikalci, „čako boste volili Sušnika; ako boste verni, vam bomo skomandirali tudi laro, skratka, Buševa vas bo postala avtonomna republika v občini sv. Ruž.“ Ker smo bili že neštetokrat prevarani, zato se tem ljudskim sleparjem smejimo. Vemo, da nam danes obljubljate raj na tem svetu, jutri, ko boste prišli v državni zbor, pa naših težav ne boste več poznali. Najhujši ogenj je naperjen proti dr. Zerkjavu. Skušajte nas pa ušiti, da vedno in povsod najbolj pobijajo onega, ki neumorno dela za blagor ljudstva neglede na desno in levo. Zato smo se tudi mi odločili za 2. škrlinico. Klerikalci so bili narodni izdajci pod staro Avstrijo in danes se tudi niso prav nič poboljšali. Kadar so v vladi, so navdušeni centralisti, ko dobijo pa neznanost, poslance zopet navdušeni avtonomisti in republikanci. Fej, taka morala! Takim ljudskim zastopnikom naj mi zaupamo?

IZ PREKMURJA. Pred par dnevi sem prišel v gostilno, kjer se je ravno prej vršil klerikalni shod. Iz pogovora sem razvedel, da ljudje nimajo niti pojma o politiki, da nasedajo še vedno klerikalnim in Radičevićim demagogom. Pa to še ni najhujše. Kmet, ki je bil najgovornejši, mi pravi: „Gospod! Pomislite, SLS bi umorili našega (avstrijskega) prestolonaslednika, potem pa smo imeli radi njih še vojno. In dvakrat smo jih premagali! Ali mislite, da smo se zato pet let bili, da nam bodo sedaj SLS komandirali. Osnubil sem in se vpraskal, ali je to mogoče v šestem letu po osvoboditvi? Sedaj so mi bili jasnji tudi drugi pogovori. Torej, SLS smo premagali zato „Bog živi republiko ali vsaj avtonomijo!“ — Popotnik.

SV. RUPERT V SLOVENSkih GORICAH. Na Svečnico je bil zopet občni zbor Marijnih devic v-zakristiji, ki pri nas haje ni del cerkve. Ganiljivo je bilo gledati g. kaplana, kako je pred občnim zborom iskal po cerkvi „Spiljona“, ki piše v „Domovini“. Ej, gospod kaplan, ne norčujte se iz svetih stvari. Ali niste opazili, da so vas najzvestejše med zvestimi malo čudno pogledovale pri vašem početju. I.e tako naprej! Kmalu boste podrli, kar so drugi s tečavo sezidali. In končno, ali spada k nauku za Marijino kongregacijo, da ste govorili članicam, naj agitirajo za SLS. Ob dvajseti uri vas opominjamo, g. kaplan, vrnite se z opolzke poti politike v cerkev; še je čas. Poslušate se sv. Očeta, ki ste mu dolžni popolno pokorščino. Posvetite se svojemu vzvišenemu poklicu, ki ne sme poznati političnih strank.

Glej dopise tudi na 3. strani

Novo kólo, stara pesem

Le náokrog, le náokrog, da bomo krajših nog!

STARA FUZINA V BOHINJU. V nedeljo smo imeli pri nas prav zanimiv sestanek, odnosno tajno zborovanje SLS. Naš gospod kaplan se pri nas ne upa ustopiti javno; zato so tudi žele eno uro pred shodom raznašali vabilo svojim zvestim. Kljub temu je tudi nekaj nas posejilo in tajni sestanek. G. kaplan je razlagal razne fantazije, katerim nedvomno sam ne verjame. Čeravno so naši kmetje preprosti, niso g. kaplanu odbravali niti enega stavka. G. kaplan, zakaj pa ste se spravili nad demokratke? Ali poznate naš program? Govorili o stvarih, ki jih ne razumete, je pa res lepa. Pri nas ne boste želi uspeha. Mi bomo odšli kroglice v drugo škrlinico!

GORENJA VAS V POLJANSKI DO LINI. V „Kmetijskem listu“ me najpata vročekrvni samostojni kmet, ki je prajhal že vse stranke in zajahal sedaj še samostojnega osla. Čeprav sem črpan drevček, pa nisem še nikogar strahoval in metel iz sokolske dvorane že manj pa od kakega samostojnega kmeta prejel miloščino. Služim si kruh s poštenim delom, ker tudi ne morem pričakovati ničesar od nikogar, namenj pa od onega, ki me skuša zasmehovati po „Kmetijskem listu“.

DOLNJA PIROŠICA NA DOLENJSKEM. Pri nas je klerikalni chaupkvartir. Oblegani smo od teh ljudskih slparjev po dnevi in ponoči, a to pot zmanj. V nedeljo 8. februarja bomo glasovali tudi mi za Narodni blok, ki ima 2. škrlinico. V slogi je moč. Tone Zevnikar bo to pot ostal sam.

SLOV. BISTRICA. V nedeljo 1. t. m. se je vršil javen shod radikalov v gostilni g. Liaunig-ove v Ritoznoju in Werdnigga v Kovčji vasi. Pri prvem je bilo navzočih kakih 15 oseb, večji del mlačezobih šolobveznih fantov, ki so prišli zgolj iz radovednosti poslušati prihodnjega ministra med njimi tudi „grafibilcarja“ Slovenske Bistrice, ki se običajno na drugih „rajtingo“ poštno nasrkata. Na shodu v Werdnigovi gostilni je bil samo kretnar s ženo, neki šani in par Pohorec. Govoril je nosilec liste doktor Ravnik iz Maribora, ki je uvoloma obzvaloval pičlo udeležbo, segel pa svojem navzočem bistrškim „gnajšicu“ agitatorju in birchausevidentcu ter po g. Trebušniku, da mu vkljub danim navodilom nista prignala udeležencev iz boljših slojev. Govornikova izjava je trajala le kratek čas in videti je bilo, da grede tudi Ravnikovi radikali naglo k zaslužnemu koncu. Mizerija se je že zrla s kapmanu. V nedeljo 8. februarja bomo glasnikov bo to pot ostal sam.

ŠT. JERNEJ NA DOLENJSKEM. V nedeljo imamo že volitve, ki nam bodo pokazale, koliko razsodnosti vlada v nas. Oglejmo si naše klerikalce. Same sladke besede. Obljuba vrh obljub. Kakšno so pa dejanja? To vemo volilci sami najbolje. Ker se bojijo našega javnega obračuna, se skrivajo v župniščih in kaplanjih pri tako zvanih tajnih sestankih, kjer lažejo in hujškajo ljudstvo. Tako delajo tisti, ki imajo slabo vest. Kje je avtonomija? Kje so naši fantje? Kakšni so davki? Kje so pa vse druge obljube? Kulak! Vpijejo o korupciji, pa so sami korupcionisti. Iz tega sledi, da so se kratko malo norčevali iz nas. Lahko bi bili vse dosegli, saj so imeli 21 poslancev, vlado v rokah in še tisti ministre povrh. Tisti, ki ima še trohico soli v glavi, bo pri volitvah obrnil hrbet. Voliti pa moramo Narodni blok, ki je našel naloge, da vendar enkrat uradi razmere v naši državi. O natančnem programu Narodnega bloka nam je govoril g. dr. Raper iz Ljubljane, za kar smo mu vsi hvaležni. Zato volimo vsi, ki želimo drugim in sebi dobro v 2. škrlinico. V slogi je moč!

OBREZ-GRABE. Na Svečnico po večernici smo imeli lep shod Narodnega bloka pri našem somišljenku g. Lovru Koslju, gostilničarju na Grabah. Njegovi gostilniški prostori so bili nabito polni naših pristašev. Prišlo pa je na zbor tudi nekaj pristašev drugih strank. Shod je vodil in mu predsedoval g. Martin Rakusa, posestnik iz Obreža. Govorila sta na zboru naš domačin g. dr. Pr. Salamen in Fr. Rubič. Prvoletni je poskusil radičević Glavinč. Neumestni medkulski motiti, toda pod vtišom prepričevalnih stvarnih izjavanj govornikov se je kmalu povzelo. Pozneje pozvan, naj se tudi on javi k besedi, se je temu odrekal ter s tem pokazal, da stoji na stopnji nevednega kričaka in razbijaca. Pač pa se je oglašil k besedi g. Pr. Stemberger ter skušal ovreči izjavljana naših govornikov, kar pa se mu ni posrečilo. Občina Obrez-Grabe bo dala častno število glasov za Narodni blok (4. škrlinica). — N.

VELIKE LASCE. Pri nas so zavladale čudne razmere. Seveda, dan volitev se bliža. Klerikalci so pri nas dokaj mirni, zato so pa tem večji zagazari Puceljevi pristaši. Kakega pol tučata bi jih nasteli, ki niso več ljudje nego popolne surovine. Pijani hodijo okrog po gostilnah ter iščejo, kje in s kom bi se prepirali. Napadajo mirne ljudi ter ščejejo proti uradništvu in drugim, ki se nečejo več družiti z njimi. Svojo pravo pot so zgrešili in sedaj v obupni jezi hočejo valiti krivdo na druge. Odgnali so od svoje stranke vse razsodne in poštene ljudi in razbili dobro družbo.

Domišljujejo si, da bodo v Lasčah sami vladali in vse demokratke v žlici vode potopili. Da je vse to res, ste sami pokazali na raznih sestankih. Počakajte še malo in Adeli boste, kam vas bo ta vaša polprivedla. Pripoznati boste morali tudi nas, če hočete, da boste mogli živeti. Z vašim vpitjem in čuvanjem ste okužili malone vse trg; zato se moramo s studom obrniti od vas in vam povemo, da pod takimi pokoji ne gremo več z vami. V nedeljo bomo spustili naše kroglice vsi v drugo škrlinico.

NOVO MESTO. Ne odgovarjam lažnivemu duplusu iz Novega mesta v „Slovenca“ z dne 5. t. m., ki se je obregnil v moje malenkost, po morda ne iz političnih ozirih — popasujem samo onim ljudem, ki mene in govorneke razmere ne poznajo, da novomeški desinfektor ni noben tajnika namestnik krajevne blokaške organizacije in da opravlja svojo službo v svojih uradnih urah docela pravilno. Izven urata je pa tudi pošten in svoboden. Kar se tiče moje osebe, naj pa dopolnim javi svoje ime, pa se bova že drugod pomenila. O „Slovenčevca“ odgovornega urednika pa ne bom zabeleval zadoščenje — čvajo gotovo ni bil pred tiskom tega malenkostnega, demuncijanskega lažničavca. Takih demuncij sem v „Slovenca“ že od pradednih in tudi sedanjih časov vajeni. Ni najslabši sad... — Dr. V. Gregorič.

KRŠKO. Te dni je imela Narodnosocialistična stranka pod imenom „hratskega sporazuma“ svoj shod, na katerega je prišel tudi profesor g. Boža Markovič. Ob otvritelju je bilo navzočih šest mladih ljudi iz videmske občine, najetih zato, da kličejo svoj „Živio Davidovič“. Ker je bil ravno sejmski dan, so vabili z vseh strani poslušalce, tako da je bilo na shodu 20 do 30 ljudi, med njimi tri četrtine naših. Poročilo g. dr. Kandareta se je glasilo o znanih napadih na JDS, vendar je mož previdno zamočati vsako ime oseb, ki so baje v zvezi s korupcijo, čeprav je bil ponovno pozvan, naj imenuje imena. Tudi v govoru profesorja g. Markoviča nismo zasledili nikakih novih misli, vendar ni bil v toliki meri izživajoč kakor njegov predgovornik. Keti prvi pretigovornik se je oglašil g. Alojzi Šribar z Rake, ki je dokazal nepotrebnost sedme škrlinice in da je stranka nastala samo radi tega, ker so se razni doktorji in profesorji med seboj skregali in so bile gotove osebe ujaljene. Da ne bi mogel g. Šribar še nadalje izjaviti svojih misli in da ne bi nastopili še drugi protigovorniki, je gospod dr. Dimnik kar v naglici zaključil shod in v zvezi z dr. Kandaretom hitro odvedel beogradskega gosta. Kandidat, pekovski

